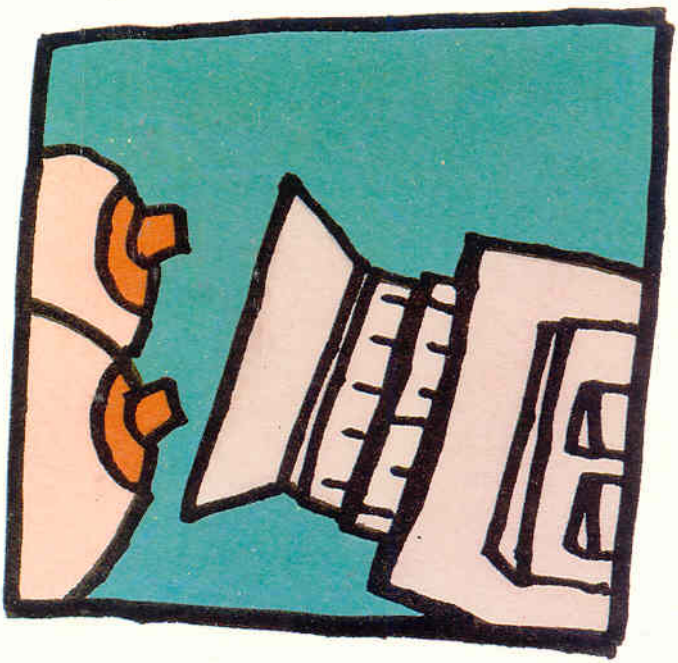
YAŞAYAN DRAMA
12

VERİMSİZLER

PETER TURRINI

ÇEVİREN: KEMAL BOZTEPE

YAPI KREDİ YAYINLARI

VERİMSİZLER

□

Peter Turrini

YAŞAYAN DRAMA
TİYATRO YAPITLARI DİZİSİ - 12

PETER TURRINI

VERİMSİZLER

OYUN

ÇEVİREN:
KEMAL BOZTEPE

YKY

Yaşayan Drama
Tiyatro Yapıtları Dizisi - 12
ISBN 975-363-165-0

Verimsizler / Peter Turrini
Özgün Adı: Die Minderleister
Çeviren: Kemal Boztepe

© Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti., 1993
Türkçe çevirinin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
1. Baskı İstanbul, Eylül 1993

İstiklal Caddesi, No: 285-287 Kat: 5 B Blok
Beyoğlu 80050 İstanbul
Tel: (212) 293 08 24 (4 hat) Fax: (212) 293 07 23

Dizi Editörü: Ahmet Levendoğlu
Kapak Düzeni ve İllüstrasyonu: Mehmet Ulusel
Ofset Hazırlık: Nahide Dikel
Baskı: Şefik Matbaası

Yaşayan Drama dizisinin çağdaş oyunlar diliminde bu kez günümüz Avusturya tiyatrosundan bir örnek sunuluyor. Bu seçimin bir nedeni, azımsanmayacak birikim ve nitelikteki Avusturya çağdaş dramasının, ülkemiz tiyatro kitapları dağarına yansımasındaki yetersizlik ise, daha da önemli neden, oyunun, özgün yapı, biçem ve içeriğiyle dizide kendine haklı bir yer edinmesi.

Oyunun yazarı Peter Turrini İtalyan kökenli bir Avusturyalı. Roman, şiir gibi yazın dallarında da ürünleri var. TV dizisi senaryosu türü çalışmalara da el atmış, ama her şeyden önce bir oyun yazarı. 1967'den bu yana bu uğraşını sürdürmekte ve adı yakın dönem Avusturya tiyatrosunun en önemli yazarları arasında anılmakta. Özde toplumsal eleştiriye dayalı ve saldırgan biçemli oyunlarında, özellikle tüketim toplumunun yozluğunu, küçük burjuva konformizmini ve zamanın gerisinde kalmış aktöre (ahlak) anlayışlarını hedef alır. İrkiltici, ürkünç sahneler ile keskin bir dilin biçimlediği "saldırgan şok dramaturjisi" olarak tanımlanmaktadır sahne yapıtları.

Gençlik döneminde uzun süre maden ve ambar işçiliği yapmış olan yazar, toplumsal-sınıfsal bilinçlenme ve eleş-

tiri sürecine böylelikle, öz yaşamıyla örtüşen bir yoldan varmıştır.

1988 yılı ürünü olan Verimsizler, yazara ve oyunlarına ilişkin tüm özellikleri belki de en belirgin biçimde yansıtan yapıtıdır.

Ahmet LEVENDOĞLU

K İ Ş İ L E R

William SHAKESPEARE, 61 yaşında, fabrika kütüphanecisi
GARSON KIZ, 30 yaşında
İTALYAN, 42 yaşında, çelik işçisi
URSUS, 35 yaşında, çelik işçisi
DÖKÜMCÜ USTASI, 59 yaşında, çelik işçisi
RİNGO, 22 yaşında, çelik işçisi
ANNA, Hans'ın karısı, 26 yaşında, vasıfsız işçi
HANS, 29 yaşında, çelik işçisi
PERSONEL ŞEFİ (kadın), 36 yaşında
KOLCU, 33 yaşında
SUNUCU
İki ASİSTAN KIZ
ADAM
İŞÇİ, 34 yaşında
YUGOSLAV, 40 yaşında
Amerikalı ŞARKICI KADIN
Çalışma ve Ekonomi BAKAN'ı
BAKANIN KARISI
PERSONEL ŞEFİ (erkek), 48 yaşında

işçiler

I. SAHNE

Sahnede kimse yoktur. William SHAKESPEARE sahneye gelir. Üstünde takım elbise vardır; yaşlı ve oldukça perişan bir görünümdedir. Her zamanki gibi neşelidir. Bira şişesini kafasına dikip boşaltır, boş şişeyi kafasında kırar ve güler.

SHAKESPEARE: Ben çok iyiyim
ya siz nasılsınız?
Adım William Shakespeare.
Garson hanım, bir bira daha!

GARSON KIZ: *(dışardan)*
Baş üstüne, Bay Shakespeare.

SHAKESPEARE: 44 yılında
başıma yıkıldı Avrupa
bir çelik fabrikasıydı bütün dünya
Avrupa ise bir demir yığını.
Ölürken her şey çevrede
deneme yapıyorlardı
doktorlar paramparça kafamda

Başıma yıkıldı Avrupa
Bir vak'a idim ben.
Garson hanım, bira!

GARSON KIZ: *(dışardan)*

Başüstüne, Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Beynimden
kafatası artıklarını
yumurta sarımdan
yumurta kabuklarını
ayıklıyorlardı.
Bir siniri ona
bir siniri diğerine
dikerken
kırılmış yumurta üzerinde
akademik bir tartışmaya dalmıyorlardı.
Virane eserlerini
-kafamı-
uygun bir gümüş tepsiyle örterken
bana gelecek için
iyi dileklerde
bulunuyorlardı.
Garson hanım, bira!

GARSON KIZ: *(dışardan)*

Bira
yolda
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Tekrar konuşabildiğimde
-sadece aptalca şeyler tabii ki-

bir iş verdiler
bana fabrika kitaplığında.
Stratford upon Avon'u ziyaret edip,
Weimar'ı solladım.
Bounty'de isyan ettim.
Yedi cüceler arasına karışıp,
yerel çelik sanayiinin
yeniden kuruluşunu gözlemledim.

(GARSON KIZ sahneye gelir. Bir elinde bira şişesi, öteki elinde süpürge ve faraş vardır.)

GARSON KIZ: Biranız
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Hesabı
ya meleklerin veznedarı
ya Dominik papazı Aziz Christoph
Schöborn,
ya Caritas'tan bayan Evelyn
ya da sendikanın sosyal yardım fonu öder.

GARSON KIZ: Sorun değil
Bay Shakespeare.
Şişeyi hemen kafanızda
kıracak mısınız
yoksa
cam kırıklarını süpürmek için
biraz daha bekleyeyim mi?

(SHAKESPEARE şişeden bir yudum alır. GARSON KIZ cam kırıklarını süpürür.)

SHAKESPEARE: Dağların kızı o.

Sanayiin
kantinlerinde
sağır oldu.
(Şişeden büyük bir yudum alır.)
Büyük yangın bitmiş
dünyanın
avutucu gölgesi dahi yitmişti.
Gaz odalarında can veren ruhların dumanı
gözlerini yakıyordu suçluların.
Ama onlar
eyleme aç
geleceğe bakıyor,
yeni fırınlar ateşliyorlardı.
Çelik. Çelik. Çelik.
Sanki bundan yeterince
dünyanın
ve insanların üzerine yağmamıştı.
Fırınları
savaş artıkları ile ateşliyorlardı.
Mermiler.
Bombalar.
Bükülmüş tırabzanlar.
Yeni bir yangın
eskileri hazmediyordu.
47 yılında yeni savaş
-yeniden inşaa savaşı-
ilk etini kemiriyor,
bir fırın infilak ediyordu.

Kızgın demir
tepeden tırnağa
insanların bedenini yakıyordu.
Başım ateş gibi.
Garson hanım, bir bira daha!

GARSON KIZ: Biranızda
daha bira var
Bay Shakespeare!
(SHAKESPEARE şişeyi kafasına vurur. Bira yüzünden aşağı akar.)

SHAKESPEARE: Geride kalanların
gözyaşları
bira damlaları.
Garson hanım
nerde kaldı bira?

GARSON KIZ: Bir şaire göre
oldukça muzipsiniz
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Güzel kız
kolunuza girme
cürretinde bulunabilir miyim?
Siz bu soruya şu karşılığı vereceksiniz:
Ben ne genç
ne de güzel bir kızım.
Tek başıma
bir bara gidebilirim, o kadar.
(GARSON KIZ başını sallayarak çıkar.)

Bir fırından oldu birçok fırın.
Ölüleri izledi yenileri.
Çevre vadilerdeki
tarlalardan geldiler,
ebeveynlerinin çiftliklerinden,
yanlarında evde yapılmış pastırmaları
ve güzel öğütlerle.
Kilise çanları
fabrika sirenlerine dönüştü.
Kilise avlusunun yerini
fabrika hangarları aldı.
Takdisleri ise artık
sendika
dağıtıyordu.
Garson hanım, Biram!

GARSON KIZ: *(dışardan)*

Biranız
yolda
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Mevsimler kayboldu.
Güneş ve ay
vardiyaların ritminde
yitti.
Samanın kokusu
ve onunla da kuşlar uçup gitti.
Sadece sessiz ve sesli
sadece aydınlık ve karanlık
oldu dünya.

Çıkmam gerek.

(SHAKESPEARE arkasını dönüp, işer. GARSON KIZ sahneye gelir. Elinde bira şişesi vardır.)

GARSON KIZ: Ne yapıyorsunuz öyle
Bay Shakespeare?

SHAKESPEARE: Doğanın kayboluşuna.
Güneşin doğmayışına.
Kuşların göçmesine.
Tarla kenarında yiten
yola.
İnsanların ayakları altında
kaybolan toprağa.
yanıyorum.

GARSON KIZ: Allahtan kayboldu
Bay Shakespeare.
Benim geldiğim yerde
duvar nemli
işler ağır
yemekler kötüydü.
Ve baba kızma
sulanıyordu.

SHAKESPEARE: Bak sen domuza.

(GARSON KIZ cam parçalarını süpürür. SHAKESPEARE arkadan kıza yanaşır.)

Çiftliği terkedip
fabrika yemekhanesine gittin

ve
ucuz menülerin buharında
-işçilerin aç bakışları arasında-
birini bulmayı umut ettin:
Masumluğuna
ölümsüz sevgiyle karşılık verecek birini.

(SHAKESPEARE ellerini garson kızın kalçalarına koyar. GARSON KIZ ayağa kalkar.)

GARSON KIZ: Sizin yaşınızda
Bay Shakespeare!

SHAKESPEARE: Eski şarap
en iyi ve hası değil mi?
Verdiği zevkle insanı
en çok kendinden geçireni?

GARSON KIZ: Sanki diliniz şişmiş gibi konuşuyorsunuz.

SHAKESPEARE: Dilden başka
nereye vurabilir ki bu kadar şişkinlik?

(GARSON KIZ çıkar.)

Bedenin heyecanları
gülünçleşince
geriye sözcüler kalıyor yalnızca.
İçerisi çok sıcak,
ama ateşimden faydalanmak istemiyor
kimse.
Ben çetrefil yorumlara yararım sadece.

(Şişeden büyük bir yudum alır.)

Çoktan kovuldum ben
tüm kıyılardan.
Kitaplardan oluşan
bir denizde
Sözcüklerden oluşan
bir gemide
seyehat ediyorum.
Bana ne karı-koca kavgası
ne iş kazası
ne yapısal uyum programı
ne de işten atılma ulaşabilirdi.
Rasputin ile
Çariçenin üzerine yatıyor,
Nero ile
yanan Roma'nın önünde uyanıyorum.
Sonsuz ateş
soğuttu bedenimi.
Kafamın içinde
düzene girmiş delilik
Dante'nin Cehennemi ama
hemen avlunun ötesinde.
(Bira şişesini başında kırar ve güler.)
Siz nasılsınız?
Ben çok iyiyim.

II. SAHNE

Zifiri karanlık. Çelik fabrikasından kulağı zonklatan bir gürültü duyulur. Gürültü giderek azalır. Bir klarnet doğaçlaması duyulur.

III. SAHNE

Bir çelik fabrikasının dinlenme odası. Bir masa, birkaç sandalye ve işlik dolapları. Odanın üst köşelerinde video kameraları asılıdır; her köşede bir tane. Odada dört çelik işçisi bulunmaktadır. RİNGO'nun başında araba yarışçılarının başındaki gibi bir başlık vardır ve klarnet ile doğaçlama yapmaktadır. URSUS'un başında yırtık bir köylü şapkası vardır; başparmağı masaya monte edilmiş marangoz mengenesinin arasındadır. İTALYAN'ın başında, Venedikli gondolcuların taşıdığı oldukça eski ve iyice kafasına geçmiş bir şapka vardır; önünde, masanın üstünde video kasetleri durmaktadır, biri elindedir. Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI'nın kafasında ise bir şey yoktur; diğerlerine bakar. İTALYAN, URSUS'a bir öykü anlatır. URSUS -başparmağı mengenede- büyülenmiş İTALYAN'ı dinler.

İTALYAN: Güzel bir yaz günü
Genç bir kız çayırda koşmakta.
Ormanın eşiğinde iki geyik.

Sarışın genç kızın üstünde
İçini gösteren bir elbise.
Nerdeyse her şeyi ortalıkta.
Genç kızın anne ve babası yoksul
ama temiz insanlar.
Koştukça
memeleri
bir inip bir kalkıyor.
Güneş yavaş yavaş batıyor.
Geyikler ormana geri çekiliyor.
Ormanın eşiğine doğru
koşuyor kız.
Bir guguk kuşu ötüyor.
Bir ağacın arkasında
gözleri ışıldıyan
esmer ve sakallı bir adam duruyor.
Genç kız giderek adama
yaklaşıyor.
Adam gömleğinin
ve pantolununun düğmelerini çözüyor.
Filmin nasıl devam ettiğini
bilmek ister misin?

(RİNGO klarnetle doğaçlama yapar.)

URSUS: Anlat, anlat

İTALYAN: Mengeneyi sıkıştır,
yoksa öykü biter.

(URSUS mengenenin kolunu biraz sıkıştırır ve inler.)

Genç kız
ormanın eşiğine varır.
Gözleri ışıldıyan
esmer ve sakallı adam
ağacın arkasından öne doğru fırlar.
Kızın yolunu keser.
Bak, der
bir çelik işçisiyim ben.
Yüksek fırının dibinde çalışıyorum.
Bütün göğsüm
yanıklarla kaplı.
Kızgın lavdan
gelme hepsi.
Göğüse yapışıp kalmayan
pantolonun içine
tam şuraya düşüyor.
Hortumun
bahçıvan ibriğine benziyor.

URSUS: Adam kıza
ne yapıyor?

İTALYAN: Tek bilmek istediğin bu mu?
Demek bunu bilmeyi çok istiyorsun ha.
Sıkıştır o halde.

(URSUS mengene kolunu biraz daha sıkıştırır ve inler.)

Adam kıza ne mi yapıyor?
Her şeyi.
Önden

Arkadan
Üstten
Alttan.

(İTALYAN video kasetini diğerlerine gösterir. RİNGO klarnetle doğaçlama yapar.)

İTALYAN: Bir numara seks filmi
arkadaşlar.

URSUS: Peki sonra,
Sonra.

İTALYAN: Sonrası ne?

URSUS: Adam kızla
evleniyor mu?

İTALYAN: Sıkıştırmaya devam.

(URSUS mengene kolunu biraz daha sıkıştırır ve inler.)

Adam kızla evlenmiyor.
Sürekli yarı çıplak
ortalıkta gezindiğinden,
düğüne az bir zaman kala
zatürreden ölüyor kız.

(URSUS inler. İTALYAN güler.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Yeter.

İTALYAN: Gerçekten ölmüyor canım,
sadece ağır hasta.

DÖKÜMCÜ USTASI: Kes dedim,
yeter.

URSUS: Usta, lütfen
Film alacak
param yok.
Ücretler düşürüldü.

İTALYAN: Fahişelerin yüzünden.
Her cuma bir fahişeye gidiyor.
Fahişe ve pezevenginin
tüm hesabını ödüyor.
Enayiye
fahişe gülüyor,
pezevenk gülüyor,
bardaki herkes gülüyor,
o ise ağzını açmadan
fahişeye bakmakla yetiniyor,
bu arada bütün hesapları da ödüyor.

URSUS: Fahişe değil o.
Yanındaki de
pezevenk değil,
abisi sadece.
Benle dalga geçmiyor o,
İnan, Usta.
Öylesine gülüyor işte,
gülmeyi sevdiğinden.
(DÖKÜMCÜ USTASI, URSUS'un üzerine doğru yürür. RINGO klarnetle doğaçlama yapar. DÖKÜMCÜ USTASI mengenenin kolunu yavaş ama sürekli sıkıştırır. URSUS bağırır.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Sana güldükleri yetmedi mi

hâlâ?
Okuldaki çocuklar
altına işediğin,
baban
ineğe çiçek getirdiğin,
seni safdışı eden
kardeşlerin
mirası aralarında kırışmak için
Hepsinin sana o kadar gülmesi
yetmedi mi hâlâ?

URSAS: Usta, Usta!
Yeterince gülündü.

(DÖKÜMCÜ USTASI hızla mengeneyi gevşetir. URSUS, DÖKÜMCÜ USTASI'nın kollarına düşer. RİNGO klarnetle bir şarkı çalar.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Benim yanımda
bir şey yapamazlar sana.
Sen benim evladımsın.

(KOLCU sahneye gelir. Üstünde siyah bir pardesü vardır. Sessizlik. Şarkı da kesilmiştir.)

KOLCU: Her şey yolunda mı, arkadaşlar?

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik. İTALYAN'a)
Yeni seks filimleri mi?
Yeni korku filimleri mi?

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Usta
benimle niçin konuşmuyorsun?

Unuttun mu?

(Bir iki dans hareketi yapar.)

Hani ben daha fırının başındayken
gökten inen
kızgın maden artıklarından
kim
en iyi kaçıyordu?
Kim
en güzel hareketi çekiyordu?
Ben, dansçı, senin oğlun.

(Kimse tepki göstermez. KOLCU bir dans gösterisi yapar.)

Hep bana güldünüz,
peki şimdi neden gülmüyorsunuz?

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Burada olup bitenin
farkında değilmisiniz?
Çekiçhaneyi kapattılar.
Sac kesme bölümünde iş saatlerini
düşürdüler.
Er ya da geç
kapı dışarı edecekler
hepinizi.
Yukardakiler söyledi.

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Hans nerede?
Niçin burda değil?

Personel dairesinde.
Ona yukarda ne söyleyecekler
dersiniz?
Er ya da geç
kapı dışarı edecekler
hepinizi.
Yukardakiler söyledi.

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Usta, sizleri
en son
listeye yazabilirim.

(Kimse tepki göstermez. Sessizlik.)

Emir yukardan.
Güvenlik miğferlerinizi takmazsanız
ücretlerinizden kesilecek.

(KOLCU çıkar. Sessizlik.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Köprüde dururken
aşağıda sadece
güvenlik miğferlerini görürsem,
nasıl ayırdedebilirim çoçuklarımı?

(Odanın bir köşesine gidip, video kamerasına konuşur.)

Delikli yeşil şapkanın
köyden gelen enayi
Ursus olduğunu bilmem gerek.
İyi yürekli
kolları güçlü adam

Başında güvenlik miğferiyle
Ursus Ursus değil
sıradan biri olur çıkar.
Vinç greve gittiğinde
demir yığınını kaldırabilecek
tek kişi ancak Ursus olabilir.
Bükülmüş kızgın çubuğu
ancak o çıplak elleriyle doğrultabilir.
(DÖKÜMCÜ USTASI, RİNGO'nun başındaki araba yarışçısı şapkasını gösterir. Video kamerasına:)
Oğlum Ringo,
araba yarışçısı.
Maaş günü
herkesten önce tüyer.

RİNGO: Arabama kuruluyorum
ve uçmaya başlıyoruz.
Ben ve arabam.
Uçuyoruz üzerinden insanların,
evlerin,
köylerin,
Hiçbir şey ve hiçbir kimse ulaşamaz bize.

DÖKÜMCÜ USTASI: Haftalık
gitse de trafik cezasına
bir kaç saatliğine
caddelerin
kralıdır o.

RİNGO: Onlara

fabrikanın
en iyi klarnetçisi olduğumu söyle.

DÖKÜMCÜ USTASI: *(video kamerasına bağırarak:)*
Fabrikanın
en iyi klarnetçisi o.

RİNGO: Belalarını bulduklarında
kendilerine en güzel
ölüm ezgilerini çalacağımı
söyle onlara.

DÖKÜMCÜ USTASI: Çal!

(RİNGO video kamerasının önüne dikilir ve gözlerini kameraya diker. Önce DÖKÜMCÜ USTASI'ına, sonra tekrar video kamerasına bakar. Bir ölüm ezgisi çalar. DÖKÜMCÜ USTASI İTALYAN'ı gösterir.)

Bu da İtalyan,
bize öyküler anlatır.
Şapkası
Venedikli bir gondolcudan kalma.
Hadi, anlat öyküyü.

(İTALYAN bir video kamerasının önüne dikilir.)

İTALYAN: Onlara mı?

(Bir DÖKÜMCÜ USTASI'na bir kameraya bakar.)

Venedik'te
tatildeydim.
Dünyanın

en güzel kadınını gördüm.
Benim gibi pis
bir çelik işçisinin
yanına hayatta yaklaşmazdı.
Ama kendisini
olanca nazikliğiyle
sandalına davet eden
Venedikli gondolcuya
hayır diyemezdi.
Şapkayı,
elbiseyi
ve gondolu
gerçek bir gondolcudan
kiralamıştım.
Dünyanın en güzel kadını
Almanya'da tezgahtarlık yapıyordu.
Ona öykü anlatmadım.
Her hece,
her sözcük
beni ele verebilirdi.
Ama kaşlarımı yukarı kaldırışım
bakışlarım
sarılışın
sıcak nefesim
sapına kadar bir Venediklininki gibiydi.
Ben Venedikli bir gondolcuyum.
(Video kamerasına bağırır.)
Ya sizler

sizler bir bok yığınısınız.
Alman bir kızı
becermeye niyetlendiğinizde bile
gondoldan düşüverirdiniz!
(DÖKÜMCÜ USTASI bir kameranın önüne dikilir.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Kafam özgür
ve özgür kalacak.
Kendim ve tehlike arasında
havaya ihtiyacım var.
Bütün kokusunu alıyor
ve ben kenara çekiliyorum.
Yukardan gelen tüm takdislerden
yüksek öğrenimimi bitirmekten,
amirlerime saygıdan,
kutsanmış evlilikten,
kurtuldum ben.
Bu cehennemde
doksan derece sıcaklıkta
yanık evlatlarımın yanında
bok kokusu yok nihayet.
Çıplak bir dökümcü ustasıyım ben.
(Pantolonunu aşağı indirir ve çıplak kıçını video kamerasına çevirir. Diğerleri onu taklit ederler. Yüksek fırında çalışan beşinci işçi HANS odaya gelir. Sessizlik. DÖKÜMCÜ USTASI ona doğru gider.)
Hans

personel dairesindekiler
senden ne istiyorlar?

(HANS susar. Diğerleri ona doğru giderler.)

Hans, ne oldu?

(HANS susar. Arkadaşları onunla şakalaşırlar. Kalçasına çimdik atarlar.)

Hans,
hadi konuş artık.

(HANS katıla katıla güler.)

IV. SAHNE

HANS ve ANNA'nın oturdukları evin oturma odası. HANS masada oturur. Yemek yiyip, içki içer. Videodan bir seks filmi izler. Aradabir uzaktan kumanda ile oynar; çoğunlukla da ileriye alan düğmeyle. Arada bir "Slow" düğmesine basar. Konuşmaz. ANNA uzun süre onu izler.

ANNA: Hans, neyin var?
Eve geldiğinden beri
tek söz etmedin.
Gözlerini kapattığında
kötü şeyler kaybolur,
güzel şeyler gelir aklına.
Dün fabrikada gözlerimi yumdum
ve ansızın bir düş gemisinde
buldum kendimi.
Zengin biri
davet etti beni.
Ama iyi bir insan
değildi.
Ardından sıradan bir tayfa
gülümsedi bana.

Gözlerinden içtenlik fışkırıyordu.
Ve ben
işte hayatımın erkeği dedim.
Gözlerimi açtığımda
çamaşır makinesi tekliyordu,
kısa devre yapmış
usta maaşımdan
keseceğini söyledi.
Benim hep böyle
beklentilerim var hayattan.
Genç kızlığımdan beri.
Ormana gidip,
gözlerimi yumduğumda
bir peri görünüverirdi.
Veya bana içki ısmarlayan
bir turist rehberi.
Bu gerçekten doğru.
Maldiv adalarına vardığında,
rehber
Kokokolalı bir bakardi
ısmarlıyor.
Bir kez olsun
gerçek bir deniz görmek istiyorum.
Eğer birini gazeteye
abone edersen
Tirol'de bir haftasonu tatili
kazanıyorsun, ama çok uzak.

(ANNA soyunur. Üstünde seksi sütyen ve don kalır.)

Aslında
güzel bir hayatımız var.
İstediğimiz yere
gidebiliriz.
Sadece çoçuk odası takımı
ve bir de çocuk eksik.
(ANNA, HANS'ı şehvetlendirecek hareketler yapar.)
Senin maaşına,
yılbaşı ikramiyene,
izin parana,
benim maaşımı,
yılbaşı ikramiyemi,
izin paramı
eklersek,
çocuk odası takımının,
konut kredisinin,
ve videonun taksitlerini
denkleştirebiliriz o zaman.
Yeter ki bu arada bir aksilik çıkmasın.
Şimdi fabrikada
kadınlar işten atılıyor.
Daha sosyal haklara
sahip olmadıkları bir sırada.
Yanımdaki kadın
üçüncü ayının dolmasına
bir gün kala kovuldu.
Personel şefi de kovmuyor artık.

Sabah
her zaman olduğu gibi
işe geldiğinde
kartının üstüne
kırmızı kalemle
kendisine ihtiyaç duyulmadığı bildiriliyor.
Sendika temsilcisi de ortalıkta yoktu.
Kadın bunun üzerine eve gitmiş
ve oturma odasını
yağlı boyayla kırmızıya boyamış.
Hamile kalırsam,
bunlar gelmez başıma.

(HANS'ın üstüne oturur. HANS onun omuzlarının üstünden seks filmini seyreder.)

Beni sıkı tut.
Gözlerini yum
ve benim kim olduğumu
düşle

(HANS tepki göstermez. ANNA gözlerini kapatır.)

Filmdeki kadın gibi
olayım mı?
Biliyorsun
her şeyi düşleyebilirim ben.
Sadece bana
beni nasıl görmek istediğini
söyle.

(HANS tepki göstermez. ANNA seks filmine ba-

kıp, filmi "taklit" eder. Kendini sağa sola oynatır. Seks filmindeki sesi "taklit" eder.)

Al beni
tüm gücünle.
Del beni.
Ateşimi söndür.
Vuruşlarının
çığlık atan damarı olayım.

(Tekrar normal konuşmayla başlar.)

Çocuk odasını
ısmarladım.
Oldukça ucuz
ve doğal renkte.
Çocuğumuz için.
Katalogda yakında zam geleceği
yazılıydı.
Bana kızgın değilsin ya?
Becerebiliyor muyum?
Senin düşlediğin
gibi mi?
Bir de midye
aldım.
Kulağına dayadığında
başucunda bitiveriyor deniz.
Paramız çıkışmazsa
deniz kenarına gitmeye
gerek bile yok.
Seni içimin

derinliklerinde hissediyorum.
Dükkanda
camdan bir küre gördüm.
Tersyüz ettiğinde
Kitzbühel'in üstüne
kar yağıyor.
Kış sezonu.
Otel barında
kokokolalı bir bacardi içiyoruz.
İşte hep böyle düşlerim var benim.
Arada bir beni
okşayabilir misin?
(SHAKESPEARE sahneye gelir. Perişan haldedir ve oldukça sarhoştur.)

SHAKESPEARE: Susuzluk. Susuzluk. Susuzluk.
Benim içecek bir şeyim kalmazken
işçi sınıfı çiftleşiyor.
Hazzın suyu
parası ödenmemiş
müstakil evlere damlıyor.
Ben karaya oturan
Falstaff
Romu biten Kaptan Silver
Edebiyat düşmanı
arkadaşların
kapı eşiğinden kovuyorlar beni.
Bana para ver Hans,
susuzluktan ölüyorum.

Kalbiniz
kum dolu.
Dört ayak üstünde
çölde sürünüyorum.
Rahatsız ediyorum sizleri.
Bahçenizi
yer halılarınızı
eziyorum.
Hak ettiğiniz sessizliği
bozuyorum
Sessizliğinizde
bağırıyorum.
Neden ben,
William Shakespeare'e,
kırk yıldır,
yüzünüze bir mimik dahi değişmeden,
bakıp duruyorsunuz?
Ruhun bütün
hazineleri bende.
Neden kimse bana gelip
bir kitaba dahi el sürmüyor?
Kalbiniz bir çöl
kafanız bir çöl
bütün ülke bir çöl.
Bu kupkuru manzara
beni sonsuz
susatıyor.
Susuzluk. Susuzluk. Susuzluk.
Bana para ver, Hans

susuzluktan ölüyorum.
(Odada yere uzanır.)
Avrupa ruhunun ölümü
proleter bir yer halısının
üstünde gerçekleşiyor.
Evet, tükeniyorum,
bakımı kolay bir yer halısının üstünde.
("Ölür".)
Ölüm bir ihtar
O yüzden son bir söz daha.
Benimle birlikte Odysseuss
Marco Polo ve Francis Drake
de ölecek
Onlar bu dünyanın çöllerini
deniz ve karaya dönüştürdüler.
Kurtar onları Hans.
Bir şişe birayla
bu devlerin ölümünü durdurmaya
zaman var henüz
Ne oldu?
(İkinci bir kez "ölür".)
Aslında
beni hiçbir şey ilgilendirmedi.
Ne bir öykü, ne bir kitap.
İçim çoktan kumla doldu.
Dört ayak üstünde
kendi çölümde sürünüyor,
kendi sessizliğimde

haykırıyorum.
Kurtar beni Hans.
Bu akşam
ölmek istemiyorum.

(HANS ceketine doğru gider ve para cüzdanını alır. SHAKESPEARE'e para verir.)

Özlenen yağmurun
ilk damlalarını hissediyorum.
Denizin fışırtısını duyuyorum
çölün sonundan.
Gel kardeşim
ıslak bar
yeni bir kıta.
Meyhane mucizelerle dolu.
Armada bekliyor.
Hadi sarhoşluğa.
Gerisin geri edebiyata
Baylar, Bayanlar
Umarım
sahneye çıkışım
aynı zamanda sahneden çekilişim
çiftleşmekten
alıkoymadı sizleri.

(SHAKESPEARE çıkar. ANNA giyinir. Seks filmi hâlâ oynamaktadır. ANNA konuşurken HANS uzaktan kumandanın ses düğmesine, yavaş yavaş, ama sürekli basar ve sesi "yükseltir".)

ANNA: Neden ona para veriyorsun, Hans?

Tekrar geleçektir.
Her akşam burada dikilip,
para isteyecektir.
Neden terketmiyor
burayı?
Neden hâlâ tek başına
barakalarda kalıyor?
Onun yüzünden
barakaları yıkamıyorlar
Bir belediye evine
taşınabilir veya burayı
terkedip gidebilir.
Evden çıkarılması
ve başka yere tayini
için dilekçe verildi
Onun yüzünden
barakalar sonsuza dek,
tutulmaz ki.
Biz de çıktık.
Herkes çıktı.
Hans?

(HANS tepki göstermez.)

Bana güvenebilirsin
Hans.
Gözlerim açık olduğunda
gayet sıradan beklentilerim var
hayattan.
Taksitlerin

öyle ya da böyle ödenebileceğinden,
kimsenin işini kaybetmeyeceğinden,
ve benim çocuk sahibi olacağımdan.
Sadece gözlerimi kapatmamam gerek.
Sen de ona buna hediye etme.
Ne varsa
bizim.
Kimse elimizden alamaz.
Neyin var Hans?
Bir şey mi oldu
yoksa her şey
yolunda mı?

(HANS tepki göstermez. ANNA midyeyi alıp, inceler. Midyeyi kulağına dayar.)

Denizi bu kadar sesli duyup da
düş kurmamak
oldukça zor.

(Gözlerini yumar.)

Gemi yine
denizde şimdi.
Maldiv adalarına doğru
yol alıyor.

(HANS ayağa kalkar. ANNA'nın elinden midyeyi alıp, duvara fırlatır. Midye parçalanır. ANNA'yı gülme krizi tutar.)

V. SAHNE

Fabrikanın personel idaresi. Personel şefi bayan masasında oturmaktadır. KOLCU -üstünde siyah pardesü ile- kadının arkasında, HANS masanın önünde durmakdadır; sinirli ve allak bullaktır. Personel şefi kadın onu izler.

PERSONEL ŞEFİ: Buyrun, şimdi konuşun.

HANS: Adım Hans Freiberger.
Bana işten atıldığım
söylendi.
Bir yanlışlık olmalı.
Böyle bir şey olamaz, sanırım.
Karım Anna
çocuk odası takımını ısmarladı.

PERSONEL ŞEFİ: Konuşmamza devam etmeden
önce
bakışınızı
kendi özel durumunuzdan
genele yöneltin.

HANS: Çocuğu istiyor.

(Kısa sessizlik.)

Ben hep çalışkandım.
Bunu kanıtlayabilirim.

PERSONEL ŞEFİ: Bireysellikten ötesini düşünmelisiniz.

HANS: Ev.
Evin
taksitleri ödenmedi henüz.
Diğer taksitler de
duruyor hâlâ.

PERSONEL ŞEFİ: Bireyselliğinizin
İşyerinizin
Ülkenizin
sınırlarını terk edin.
Brezilya'yı,
Kore'yi,
Hindistan'ı
düşünün.
Her gün daha fazla fırın
açılıyor bu ülkelerde.
Daha fazla çelik
akıyor bu fırınlardan.

HANS: Fırında çok iyiyim.
Yaşlı Dökümcü Ustası
yetiştirdi beni.
Herkes
onun nasıl bir usta olduğunu biliyor.

PERSONEL ŞEFİ: Siz de iyisiniz.

Daha da iyi olacaksınız.
Hem de en iyisi.
Yenilerini yetiştireceksiniz.
Her gün daha fazla çelik
sürülecek piyasaya.
Bu da sonu olacak her şeyin.

HANS: Sonu mu?

PERSONEL ŞEFİ: Fiyatın.
Anlıyorsunuz değil mi?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: O halde imzalayın
çıkışınızı.

HANS: Neden ben?

PERSONEL ŞEFİ: Kişisel değil.

KOLCU: Kişisel değil.

PERSONEL ŞEFİ: Sizle ilgisi yok,
piyasadan kaynaklanıyor.
Giderleri
düşürmemiz gerek.
Personel giderlerinde
kısıntı yapmamız gerek.

HANS: Sac kesme bölümünde biri
hep kaçamak yapıyor.

PERSONEL ŞEFİ: Hâlâ bireysel şeylere
takılıyorsunuz.
Tembel, çalışkan,
şişman, zayıf

zengin, yoksul
siz ve ben
herkes kemerleri sıkmak
zorunda.
İyi günlerde
herkesin durumu iyi
kötü günlerde de
herkes fedakarlık yapmak zorunda.
Bana katılıyorsunuz değil mi?

HANS: Elbette.
Ücretler düşürüldüğünde
arkadaşlara
herkesin fedakarlık etmesi gerektiğini
ben söyledim.
Yılbaşı ikramiyesi
gelmediğinde
ve bunun üzerine arkadaşlar
öfkelendiklerinde
onlara, ekonomi demek, biz demek
diyen bendim.
Ekonomi kötü giderse
bizim durum da kötüye gider
diyen yine bendim.
Ben arkadaşlarla,
sizin şimdi benimle
konuştuğunuz gibi konuşuyorum.
Gayet açık.
Gerçekler nasılsa öyle.

(HANS'ın giderek kendine güveni artar.)

PERSONEL ŞEFİ: Siz düşünen bir insansınız.

HANS: Bazılarının işten
atılacağını duyduğumda
rahatsız olmadım.
Oysa kimileri
çok rahatsız oldu.
İsim vermiyorum.
Bazen
biraz disiplinin
onlara iyi geleceğini
düşünüyorum.
Her şeyin hep böyle
sürüp gitmeyeceğini
anlamaları için.
Kendim bir ihtisas kursuna devam ettim.
İki ay önce
ikinci yardımcıdan
birinci yardımcıya
terfi ettim.
Bana her an güvenebilirsiniz.
hizmetinizdeyim.

PERSONEL ŞEFİ: Çok çalışkan birisiniz.

HANS: Hep söylerim
yalnızca en iyileri
ayakta kalabilir.

PERSONEL ŞEFİ: Bütün dünya size açık.

(PERSONEL ŞEFİ, HANS'a çıkış kağıdını ve tü-

kenmez kalemi uzatır. HANS tümden alt üst olmuştur.)

KOLCU: İmzala!

HANS: Kolcu, sen beni tanıyorsun.
Çelik denemeleri
en iyi sonuç verenin
ben olduğumu
söyle ona.

PERSONEL ŞEFİ: Biliyoruz.
Sizden çok şey bekliyoruz.
İşiniz sizi terkettiğinde
siz
mateme boğulmayacak,
haylazlık etmeyecek,
düşüncesizlik edip,
bir işe kalkışmayacaksınız.
Kahvelerde zaman öldürmeyecek,
devlete
yük olmayacaksınız.
Zeki ve çalışkan
biri olduğunuz
ve belli bir esnekliğe
sahip olduğunuz için
iş nerde olursa olsun,
arayıp bulacaksınız.

HANS: Ben bu işten
ayrılmak istemiyorum.
Karım Anna'nın

burada
çamaşir makinesi fabrikasında
bir işi var.
Her ne kadar arada bir
kafasma saçma sapan şeyleri taksa da
gereksinim duyulduğunda
her işin üstesinden geliyor.
Yaşlı Dökümcü Ustası
ve ev
ve Shakespeare, sarhoş
hepsi burada.
Çocuk odası takımı da ısmarlandı.
Ayrılmak istemiyorum ben.

PERSONEL ŞEFİ: Kimse sizi işten atmıyor.
Sizinle konuşmak,
ve sizi ikna etmek istiyoruz.
Bir daha piyasadan söz edelim.
Piyasa insanların üstünde bir şey.
Piyasa insanların yasalarına değil,
kendi yasalarına uyuyor.
Tıpkı gökyüzündeki
bir takım yıldızı gibi.
İnsanlar yıldızlara ne anlatırlarsa anlatsınlar
ister kafasında saçma şeyler olan
Anna'yı
ister sarhoş Shakespeare'i
ister ısmarlanan çocuk odası takımını
bütün bunlar yıldızlara ulaşmaz,
onları etkilemez.

Hiçbir yakarış
hiçbir öykü
hiçbir kader
takım yıldızlarının yolunu
değiştiremez.
Bunu kabullenmek zorundayız.
Bunu kabullenmek zorundasınız.

HANS: Piyasaya bir şey
dediğim yok.
Yıldızlara da.
Yukarısı ve aşağısı
hep varolacak.
Ben herkesin
nerede
ve nasılsa
öyle kalması gerektiğini
hep söylüyorum.
Ama ben
bu kentte yaşıyorum
ve bir çelik işçisiyim.

(PERSONEL ŞEFİ ses tonunu değiştirir. Çekmeceden bir deste para çıkarıp, HANS'a uzatır.)

PERSONEL ŞEFİ: Bakın, on yıldan beri bu
fabrikadasınız.
İşte burada onbin var.
Her yıl için bir binlik.
Böyle bir tazminat yasada yazılı değil.
Firmanın size yapmış olduğu bir jest sadece.

Eğer çıkış kağıdını imzalarsanız,
para sizin.
Bir hafta sonra neler olacağını kim bilebilir
ki?

(Tek bir banknotu alıp, HANS'a uzatır.)

İlk yıl için bir binlik.

HANS: Köyden geldim
bu kente.
Babamın köyde
küçük bir
marangoz atölyesi vardı.
Her akşam
ve her pazar
atölyeye kapanır
ve tahta biblolar oyardı.
Oysa köylüler babama
sadece domuzlarına yalak,
kendilerine yatak odası takımı istiyorlardı.
Şişman
ve neşeli bir çocuktum.
Babam
piz çocukları
ıtölyesinden kovardı hep.
urası çalışmak için,
ynamak için değil
lerdi.
nnem
ısa süre içinde işsiz kalacağımızı

çünkü babamın yaptığı şeylere
artık kimsenin gereksinim duymadığını
söylerdi.
Altmışdokuz yılında
babam tuvalete gittiğinde
annem nerde kaldı bu adam
diyerek
beni arkasından yolladı.
Babama bakmaya gittiğimde
onun kendisini
tavana astığını gördüm.
Papazın çömezi olarak
katıldığım çocuk ayininde
sevgili Tanrı,
İsa'nın
ve dört havarinin
babam olduğunu düşündüm.
Biri ölse bile
geriye başka biri
yine kalacaktı.
Onbeşimde
son kez günah çıkardım.
Büyük abim
atölyeyi devraldı ve
bileyciliğe çevirdi işi.
Ben
fabrikaya gittim.
Başlangıçta oldukça
zor oldu.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik ikinci yıl için.

HANS: Arkadaşlar
biradan başım döndüğü için
hep güldüler bana.
Bedava verilen süt de
hiç yaramadı bana.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik üçüncü yıl için.

HANS: Yaşlı dökümcü ustası
bekleyin biraz dedi
yakında çözülür
düğmeleri.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik dördüncü yıl için.

HANS: En kötüsü
gece vardiyalarıydı.
Gece yarısı
Dökümcü Ustası
fırını açtığında
ve iş elbiseleri
duman almaya başlayınca
ben o kadar
yorgundum ki.
Fırının içine
girmek istiyordum.
Hiçbir yerde kendimi
evde hissedemiyorsam
en azından orada
diye düşündüm.
Dökümcü Ustası

beni
yüzümü karla ovmam için
dışarıya yolladı.
Geri geldiğimde
ensemden yakalayıp
kafamı
fırına iyice yaklaştırdı
ve tekrar dışarı yolladı.
Sıcak soğuk.
Hep sıcak soğuk.
Aradaki farkı
anlamazsan
paçayı kurtardın
demektir dedi.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik beşinci yıl için.

HANS: İtalyan
ölü bir fareyi
sucuklu ekmeğin arasına koydu.
Sana sucuklu ekmek yapacak
bir karın yok
dedi.
Benimkinden
ısır.
Isırdığımda
hepsi gülmekten
katılıyordu.
Ölü fareyi
herkes gülmesini kesene kadar

ağzımda tuttum.
Üç gün sonra
İtalyan'ın
bisikletini
bir korkuluğa
kaynak ettim.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik altıncı yıl için.

HANS: Bu İris'li
geçen bir yıldı.
İris garsonluk yapıyordu.
Anna da aynı
lokantada
mutfakta çalışıyordu.
Her gece
dükkanın kapanmasını bekleyip,
İris'e beni
yukarıya, odasına alıp almayacağını
sordum.
Hayır dediğinde
sabaha kadar içmeye
devam ettim.
Çoğunlukla Anna
yanımda oturur
ve İris'in
kötü biri olduğunu
söylerdi.
Anna'ya göre yalnızca iyi
ve kötü insanlar var.

Sabah altıda
sarhoş bir halde
işe gittim.
Dökümcü Ustası
beni dinlenme
odasındaki bir banka yatırdı
ve üstüme bir manto örttü.
Vardiya ustası
kontrole gelip,
beni sorduğunda
Dökümcü Ustası
tuvalette olduğumu,
bedava sütten
ishale yakalandığımı
söyledi.
Altı hafta sonra,
ki bu arada
her gece İris'le
yukarı çıkmak istiyordum,
Anna'ya
evlenme teklif ettim.
Evlendik
ve çocuk olacağı
olasılığını dikkate alarak
evi yapmaya
başladık.
Kredi oldukça
cazipti.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik yedinci yıl için.

HANS: Bizim gruptan
biri
tüydü sonra.
Erwin.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik sekizinci yıl için.

HANS: İlk kez
alaşımları
tek başıma yapabilecektim.
Labaratuvardan sonuçlar
geldiğinde
Dökümcü Ustası
kafama bir tane şaplatıp
kağıdı havaya kaldırdı
ve bağırdı:
Köyden gelen
aptal şişkoyu
hatırlıyor musunuz,
hani sekiz yıl önce
buraya gelmişti?
Buraya bakın.
Aylardan beri alınan en iyi sonuç.
"Biri kazanır"
programındaki gibi
hissettim kendimi.
Yarışmacı merdivenden çıkıp,
bir sandalyeye oturur,
ve ortalık kapkaranlık olur.
Sadece yarışmacının yüzü aydınlatılır.

Bir soru sorulur
o da doğru yanıt verir.
Aniden her yer aydınlanıverir
ve bütün insanlar
tezahürat yaparlar.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik dokuzuncu yıl için.

HANS: İhtisas kursuna
devam ettim.
İnsan becerelirinin ne olduğunu
ve kim olduğunu
akla kara gibi
bilmek istiyor.

PERSONEL ŞEFİ: Bir binlik onuncu yıl için.

HANS: Biliyorum
ekonomi
darda
ama ben
birinci yardımcılığa
terfi ettim.
Hem benim
hiçbir kusurum yok.

PERSONEL ŞEFİ: Parayı alın ve
çıkış belgenizi imzalayın.

KOLCU: Al hadi.
Toz ol artık.

(PERSONEL ŞEFİ, HANS'ın eline parayı tutuşturur. HANS paraya bakar. Sessizlik.)

PERSONEL ŞEFİ: Yüzyirminiz
kendi rızasıyla gitmek zorunda.

(Sessizlik. HANS paraya bakıp, başını sallar.)

HANS: Ama benim bir kusurum yok ki.

(Parayı PERSONEL ŞEFİ'nin suratına çarpar. KOLCU allak bullak olmuş. PERSONEL ŞEFİ'ni izler ve gülmemek için kendini zor tutar. PERSONEL ŞEFİ masasının çekmecesinden bir kamçı çıkarır. Olay bir korku filmi sahnesini andırır. Bundan sonraki cümlelerde PERSONEL ŞEFİ bir HANS'a bir KOLCU'ya vurur.)

PERSONEL ŞEFİ: Sanki toz nefesiniz
ısı gıdanızmış gibi
ne diye böyle yapışıyorsunuz bu fırınlara?
Sizler
güçsüzlük ve etten oluşan
bir selsiniz.
Sizler
kızgın çeliği
ışığında
yanıp tutuşana kadar
çevresinde dolanıp duran
haşaratlarsınız.
Ölümünüz
kokmuş et kokusu yayıyor etrafa.
Dövülmüş hamura benzeyen
yüzlerinizi
çocukluktan beri tanıyorum.

Ben de sizin köylerinizden geliyorum.
Ben de sizin ailelerinizden geliyorum.
Ben de
tarla kenarlarına
azık taşıyordum
ve yarısına kadar dolu şişelerden
sizinle birlikte içiyordum.
Sizin şakalarınızı
sizin yakınlığınızı
bugün bile hâlâ
tenimde hissediyorum.
Genç bir kız olarak
köyden
kente indim.
Zenginlerin
pisliklerini temizledim.
Yetiştirme yurtlarında
geri zekalıların
salyalarını sineye çektim.
Üniversiteye gittim.
İçki kokan öpücüklerinize
kokan cinsel organlarınıza
bir daha rastlamak
istemiyordum.
Ama yine de
kokunuz beni hep kendine çekiyor.
Hayvanlar gibi çoğalıyorsunuz.
Çocuklarınız
istençli et olarak

personel dairelerine doluşuyor.
Neden gitmiyorsunuz?
Neden artık
hayatımdan çekip gitmiyorsunuz?

(KOLCU atik bir şekilde PERSONEL ŞEFİ'nin yazı masasının üzerinde duran demirden mektup açacağına uzanır. PERSONEL ŞEFİ de aynı şekilde mektup açacağına uzanır. KOLCU daha hızlıdır. KOLCU, PERSONEL ŞEFİ'nin kafa derisini yüzmek ister.)

PERSONEL ŞEFİ: İmdat! İmdat!

HANS: İmdat! İmdat!
Anna, Usta, Shakespeare.
Bana yardım edin.
İşten çıkmak istemiyorum ben.

(Korku filmi bitmiştir. PERSONEL ŞEFİ tekrar masasının başına geçer. KOLCU mektup açacağını yazı masasına geri bırakır ve PERSONEL ŞEFİ'nin arkasına geçer. PERSONEL ŞEFİ, HANS'la ciddi olarak konuşur. Kan yüzünden aşağı akar.)

PERSONEL ŞEFİ: Kimse sizi işten atmak istemiyor.
Sizinle konuşmak
ve sizi ikna etmek istiyoruz.
Bir daha piyasadan söz edelim.
Piyasa insanların üstünde bir şey.
Piyasa insanların yasalarına değil,
kendi yasalarına uyuyor.

Tıpkı gökyüzündeki
bir takım yıldızı gibi.
İnsanlar yıldızlara
ne anlatırlarsa anlatsınlar
yıldızlara ulaşmaz bunlar,
onları etkilemez.
Bunu kabullenmek zorundayız.
Bunu kabullenmek zorundasınız.
(HANS kanlar içindeki PERSONEL ŞEFİ'ni izler. Gülmeye başlar.)

VI. SAHNE

Öğlene doğru. Fabrikanın kantini. Tavanda video kameraları asılıdır. HANS, GARSON KIZ'la masada oturmaktadır. Yandaki masalardan birinde SHAKESPEARE oturmaktadır. Yüzü solgun, titrer ve sık sık HANS'a bakar. Diğer masalar boştur. Üç tarafta bazı masalar beyaz örtülerle kaplıdır. Örtünün altında mezeler bulunmaktadır. HANS gözlerini birasına diker. Hafif sarhoştur.

HANS: Dünya adaletsiz mi
adil mi?

GARSON KIZ: Evet, evet.

HANS: Fırının başında nasılım?
İyi mi kötü mü?

GARSON KIZ: Evet, evet.

HANS: Vardiya ustası bana
sen çıkışını
neden
almadın,

Hans dedi.
İster gezmeye git,
ister kafa çek,
ister kendini yerden yere vur,
sana ne iş
ne de görev verebilirim, diyor.
Peki ama neden?

GARSON KIZ: Sabahtan beri
aynı şeyi sorup duruyorsun.

HANS: Neden?
Neden bana iş
verilmiyor?

GARSON KIZ: Bana ne soruyorsun?
Dünyayı ben yaratmadım ki.
Bana da kimse
nerde kaldığımı sormuyor.
(HANS, GARSON KIZ'a bakar.)

HANS: Sahi nerde kalıyorsun?

GARSON KIZ: Hep geç kalıyorum.
Hep
sizden biri
yanıma oturup,
bana
borcu olduğunu
karısının onu
anlamadığını
anlatır.
Birisiyle anlaşacak olsam

onun da hafta sonu
zamanı olmuyor.

HANS: Karım
Anna
çocuk odasını ısmarladı.
Şimdi işsiz.
Çünkü çamaşır makinesi fabrikası
İspanya'ya taşındı.
Benim bildiğim
İspanya'da tatil yapılır.
Orada çamaşır makinesi fabrikasının
işi ne?

GARSON KIZ: Bira?

HANS: Onun işi yok
benim var,
ama çalışmaya izin yok.
Dünya adaletsiz mi
adil mi?
Shakespeare, domuz kafa
gel buraya.

(Kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle SHAKESPEARE, HANS'ın masasına gelir ve oturur.)

Shakespeare
dünya neden
olduğu gibi?

(SHAKESPEARE, HANS'a yalvaran bakışlarla bakar.)

Köpek,
konuşması gereken yerde
çenesini kapar.
Başka zaman olsa çenesi
kapanmaz hiç.

(HANS birasını SHAKESPEARE'in önüne iter. SHAKESPEARE bir dikişte birayı bitirir.)

Neden?

SHAKESPEARE: Dünya.
Dünya.
Hans lütfen,
bir bira daha.

Beyefendiye
bir bira daha.

GARSON KIZ: Hans, o bir kez başlamaya görsün.
Şimdi paraya
senin gereksinimin var.

İstediğimi
yaparım ben.
Garson hanım, bay Shakespeare'e
bir bira daha.

(GARSON KIZ kalkıp, bira getirmeye gider.)

Bak, Shakespeare,
kırk yıldır
kitaplıkta oturuyorsun,
birayı içtikten sonra
senden

dünyanın neden
olduğu gibi
olduğunu iyice öğrenmek istiyorum.

(GARSON KIZ birayı getirir ve SHAKESPEARE'in önüne koyar. SHAKESPEARE biraya bakar, ama dokunmaz.)

Dik kafaya.

(SHAKESPEARE birayı alıp, usturuplu bir yudum alır.)

Sana dik kafana
dedim.

(SHAKESPEARE birayı bitirir. HANS'a bakar. Sessizlik.)

Neden?

(Sessizlik.)

SHAKESPEARE: *(alçak sesle)*

Bira için teşekkürler.

(Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI, İTALYAN ve URSUS kantine gelirler. HANS'ın masasına doğru giderler.)

HANS: Dökümcü usta,
sana gelmeme
izin vermiyorlar.
Bana gereksinimin olduğunu
söyle onlara.
Birinci yardımcın olmadan
çalışamayacağını

söyle onlara.
Üç saat
hangarın önünde
bekledim.
Kulağımı
çelik duvara dayadım.
Bazen senin sesini
duyar gibi oldum.

(İşçiler HANS'ın masasına otururlar. GARSON KIZ onlara bira getirir.)

HANS: Dökümcü usta, bir şeyler yap,
daha fazla dayanamayacağım.

(DÖKÜMCÜ USTASI susar.)

İTALYAN: *(HANS'a:)*
Sakin ol.
Ringo'yu personel dairesine
çağırdılar.

(GARSON KIZ masaya birkaç bira koyar. SHAKESPEARE arada bir çaktırmadan şişelerden birinden içer. İTALYAN masaya birkaç video kaseti koyar.)

Yeni seks filmleri.
Yeni korku filmleri.
Böyle gitmeye devam ederse
yakında kimsede film alacak
para kalmayacak.
Kentte ucuza seks filmi yapan
bir Yugoslav varmış.

Benimkilerle
yarışamaz.
Benimkilerde hep
bir öykü var.
(URSUS bir kaseti eline alır.)

URSUS: Bu nasıl?

İTALYAN: Başlığını oku.

URSUS: Kadının koynunda
İçinde neler var?

İTALYAN: Yaşam ve ölüm
seni kedi boku seni
dalgacı seni
kadının koynu
seni dünyaya tüküren
sıcak bir delik.
Bir yaşam boyu
komşu kadının
sekreter kızın
tezgahtar kızın
kıllı fırının önünde
diz çöküp
sıcak bir ziyaret için
dileniyorsun.
Peki ya öldüğünde...

URSUS: Göğe çıkacağım.

İTALYAN: O kadar katolikleşme
kütük köylü seni.

Gökyüzü
vajinaların en büyüğü.
Sürekli kaynayan şehvetli bir fırın.
Sonsuzluktan sonsuzluğa değin
Kadınlardan ve spermalardan başka bir şey
değil
Amin.

(İTALYAN güler. Gözleri faltaşı gibi açılan URSUS ona bakar.)

URSUS: Kadının koynuna
girmek istemiyorum ben.

İTALYAN: Neden peki?

URSUS: Oranın serin olduğunu
sanıyordum.
Fırının önü
zaten hep sıcak.

(İTALYAN, URSUS'un kafasına video kasetiyle vurur ve güler. RİNGO kantine gelir. Hepsi ona bakarlar.)

RİNGO: Zafer, arkadaşlar,
zafer.
Personel şefi denen domuz karının
işini bitirdim.
Pazar günü
gezintiye çıktığında
Ringo gelip
kızgın demirle üstünden geçecek
dedim ona,

olanca sakinliğimle.
Eğer bu da yetmezse
ve sen hâlâ çeneni kapatmıyorsan
o zaman Ringo bir daha
bir daha
bir daha
gelecek dedim.
Kemiklerini numarala ki
Sen Piyer seni nasıl bir araya
getireceğini bilsin.
Ringo işini bitirdiğinde
seni kendi köpeğin bile
tanıyamayacak.

(Masaya üç tane binlik patlatır.)

Garson, en iyi marka olsun,
arkadaşlar ne kadar isterse,
paralar benden.

(Arkadaşları banknotlara bakarlar. Sessizlik.)

DÖKÜMCÜ USTASI: *(alçak sesle)*

Parayı cebine koy, Ringo.

(Sessizlik.)

RİNGO: Hey sen, Shakespeare,
kaç bira içmek istiyorsun?
Bir kasa
iki kasa?

DÖKÜMCÜ USTASI: *(Bağırır.)*

Parayı cebine koy.

(Sessizlik. RİNGO yavaşça parayı cebine koyar. Birden DÖKÜMCÜ USTASI'nın kucağına oturup ona sarılır.)

RİNGO: Usta, bana yardım et.
Senden ayrılmak istemiyorum.
(DÖKÜMCÜ USTASI ve RİNGO'nun altındaki sandalye devrilir. DÖKÜMCÜ USTASI yerde sürünür. RİNGO ona sıkıca yapışır.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Neden birbiri ardından
çocuklarımı elimden alıyorsunuz?
Neden beni,
bayatlamış et parçasını
almıyorsunuz?
Tazminat,
İşsizlik parası
mağduriyet yardımı
ödemenize gerek yok,
kendi isteğimle
fırına gitmek istiyorum ben.
Zaten ben çoktan yanmışım.
Karım beni terk ettiğinde
ben de kendiliğimden
vazgeçtim tüm terfilerden.
Fırının ateşiyle
kendi ateşimi boğdum.
Oğlum beni
artık görmek istemediğinde
altı hafta

kızgın lavlarda yattım.
Tekrar yukarı çıktım,
ve hiç geri
dönmedim.
Hiç düşünmeden
yakılacak bir ağaç dalıyım ben.
Alın beni.

(Sessizlik. Yalnızca RİNGO'nun hıçkırıkları duyulur. SHAKESPEARE masada oturan şişelerden bira içer.)

SHAKESPEARE: Sen yetmezsin dökümcü
Fırının iştahı açıldı şimdi
Yaktığı her saçla,
kendine yapışan her tenle
iştahı daha da kabarıyor.
Şimdi uzun ölüm listelerinin
zamanı.

DÖKÜMCÜ USTASI: *(Bağırır.)*
Çeneni kapat, köpek herif.
Daha ölmedik.

SHAKESPEARE: Bağışlayın, Dökümcü Bey,
Sizler cehennemin hakimisiniz
bense sadece tarih yazarıyım.

(DÖKÜMCÜ USTASI odanın uç tarafına gidip, mezelerin üstünde duran beyaz örtüyü kaldırır. Sekt, şarap, bira, soda şişeleri, üstlerine çeşitli şeyler sürülmüş ekmekler ortaya çıkar.)

GARSON KIZ: *(Bağırır.)*

Kenara çekil, Usta
Akşam için hazırlandı
bu büfe
Sendika temsilcileri ile
fabrika yöneticileri
arasında bir toplantı
var.
(DÖKÜMCÜ USTASI güler.)
Bu mu?
Bu etimizin
ekmeği
kanımızın şarabı.
Artık yenmek
istemiyoruz.
Kendi kendimizi yeriz.
(Bir şişe sekt açıp, kafasına diker. RİNGO, HANS, İTALYAN ve SHAKESPEARE emir almış gibi yiyeceklere yaklaşırlar. Tıka basa yer ve içerler. GARSON KIZ onları izler. KOLCU kantine gelir.)

KOLCU: *(Bağırır.)*
Çıldırdınız mı siz?
Çabuk çekilin ordan.
Çekilmezseniz
idareye şikayet ederim sizi.
Ücretler düşürülür yine.
(RİNGO bir şarkı çalar. Diğerleri şarkıya katılırlar.)

KOLCU: *(Bağırır.)*

Hepinizi listeye
alacağım.

(URSUS, KOLCU'yu bir yumrukla yere serer. SHAKESPEARE, KOLCU'nun göğsünün üstüne diz çöker.)

SHAKESPEARE: Peki herkes listeye
alındıktan sonra
sıra kime gelecek?
Listeler müthiş bir şekilde aç.
O zaman sıra
listeyi yazanlarda.

(SHAKESPEARE, KOLCU'nun başına bira döker. KOLCU, SHAKESPEARE'i itip, ayağa kalkar.)

KOLCU: Usta
beni zor durumda bırakıyorsunuz.
Listede yeterince isim olmazsa
tekrar aşağı yollarlar beni.
Kimi yazacağımı bilemiyorum.
Ben de sizden biriyim.

(İşçiler şarkıyı haykırır. KOLCU bir şişe bira alıp, duvara fırlatır.)

Ben sizden biriyim.

(O da diğerleriyle birlikte haykırır. GARSON KIZ elinde kova, faraş ve süpürge ile gelir ve yıkıntının içinde ortalığı toparlamaya çalışır. SHA-

KESPEARE, DÖKÜMCÜ USTASI'nın yanında durmaktadır; onu göstererek:)

SHAKESPEARE: Buraya bak Hans.
İşte dünya bu.
Güçsüz bir çığlık.
Çukura düşen bir dal
paramparça bir yumurta.
(SHAKESPEARE, DÖKÜMCÜ USTASI'nın kafasında bir yumurta kırar. DÖKÜMCÜ USTASI onu iteler. SHAKESPEARE bir masaya çıkar; işçilerin haykırmalarına karşı bağırır ve onları gösterir.)
Çığlık atıyor domuzlar
kasapları
sürüklerken mezbahaya.
Oysa etleri
sessizce hazmediliyor
midelerde.
Haykıran siz baylara
tarih okumanızı
salık veririm.
Siz kim oluyorsunuz ki?
Ancak elli yılda bir
öfkeye kapılıyorsunuz.
Tırpan ve tüfeklerle gelip,
iktidarı ateşe veriyor,
ama hemen ertesi gün işinizin bittiğini
sanıyorsunuz.

Siz kim oluyorsunuz ki?
Paris elinizdeyken bile
yeni dünyanız
Pere Lachaise mezarlığında
toprağa verildi.
Siz kim oluyorsunuz ki?
Sizler tarihin,
kısa süreden beri kendi evleri olan,
kurbanlık koyunlarısınız.
Sabırlı bakışlarınızla
bağlanmışsınız başkalarına.
Siz kim oluyorsunuz ki?
En fazla
başarısızlıkla sonuçlanan bir denemenin
anısısınız.
Alevlendirdiğiniz ateşten
geriye sadece duman kokusu kaldı.
(Güler.)
Ben kim oluyorum ki?
Her şeyi daha iyi bilen bir deli.
Tarih yazarının kurşun kalemiyle
kendi buzumu kazıyorum.
(Birasını haykıranların üstüne boşaltır ve güler.)

VII. SAHNE

HANS ve ANNA'nın müstakil evlerinin oturma odası. Bir sofada oturmuş, televizyon seyrediyorlar. Bir yarışma programını izliyorlar. Sofada, ANNA'nın yanında büyük, ucuz bir plastik bir bebek duruyor. ANNA bir elbise dikmektedir.

ANNA: Anlamıyorum,
yine adet gördüm.

HANS: Sessiz ol.

ANNA: Ama ben gayet sessizim, Hans.
Evden çıkabilmek için
ne yapmak gerektiğini
düşünüyorum hep.
Bir dergide
erkeğin yeterince
sperması olmazsa da
çocuk olamayacağını
okudum.
Elimizdeki paranın
bir bölümüyle

konut kredisinin
faizlerini ödeyebiliriz.
Belki o zaman banka
evi satışa çıkarmaktan vazgeçer.
Doktora gidip,
sperma testi yaptıramaz mısın?

HANS: Sessiz ol.

ANNA: Artık temizlik
yapamıyorum,
aracılara da gitmek istemiyorum.
Şimdilerde insanı artık
üç saatliğine
bir günlüğüne
veya bir haftalığına
kiraya veren aracı firmalar var.
Ama evde oturup
telefon beklemek gerekiyor.

HANS: Kes sesini artık.

ANNA: Telefonsuz zaten
iş yürümüyor.
Hatırlıyor musun
hani sana söz vermiştim,
artık gözlerimi hep açık tutacağım diye,
hayallere dalmamak için?
Şimdi gözlerin hep açık.
Ama yine de
kafamda resimler oluşmuyor değil.
Çocukken oturduğumuz

barakalar geliyor gözümün önüne.
Sobanın yanı çok sıcaktı,
ama pencereden
içeri soğuk geliyordu.
Babam birayı
pencerenin önüne bırakırdı,
ve bira kışın hep donardı.
Eğer partisi iktidara gelirse
diye bağırıyordu,
hiçbir işçi
donmuş bira içmek zorunda kalmayacak.
Barakaya geri dönmek
istemiyorum.

HANS: İçin rahat olsun.

ANNA: En iyisi
ikimiz de gözlerimizi
yumalım.
o zaman kimseler bulamaz bizi.

(ANNA gözlerini kapatır. HANS cebinden kalın bir kağıt destesi çıkarır.)

HANS: Bak,
ne bu dersin?

(ANNA kağıtlara bakar.)

ANNA: Nedir bunlar?

HANS: Loto kağıtları.

(ANNA kalkıp, vitrine gider. Para çantasını alır. Çanta boştur.)

ANNA: Para
son para.
HANS: Sessiz ol dediğimde
sessiz olabilir misin?
İki hafta önce
onaltı milyon verdi.
Önceki hafta
yirmiüç milyon.
Haber geldiğinde
kimseye anlatmaması için
Bayideki kadına bir yirmibinlik
veriyorum.
İş giysimi giyip
iş çantamı alıyorum.
Dışardan bakıldığında
normal bir işçi gibiyim.
Merkeze gidip
milyonları alıyorum
Bankada krezi veznesine
uğruyorum.
Son üç mektuba neden yanıt
vermediniz diyor
memur.
Yakasından tutup,
kaldırıyorum
ve kes sesini
terbiyesizlik etme
yoksa kendini yetiştirme yurdunda
bulursun diyorum ona.

Borcum ne kadar
diye soruyorum
açığın
tam tamına yüzaltmışüçbindörtyüzoniki
seksen
tuttuğunu çok iyi bilmeme karşın.
İkiyüzbini masaya koyuyorum
ve hesap tamam diyorum,
üstü çocuk köyüne yardım için.
Ardından en iyisinden
bir giysi satın alıyorum
ve en iyi bir lokantaya gidiyorum
ve mideye indirebildiğim kadar
tıkınıyorum.
Sonra eczaneden bir müshil ilacı
alıyorum.
VİRULENT FORTE
Bütün hapları
yutuyorum.
Fabrikanın önüne dikilip
bekliyorum.
İşçiler geldiğinde
müdüriyete çıkıp,
genel müdürün odasına gidiyorum
ve herifin masasına
sıçıyorum.
Sıçıyor
sıçıyor
ve sıçıyorum,

ama hepsini değil.
Aşağı inip
personel dairesine gidiyorum
ve kalanı şefinin dosyaları
üzerine sıçıyorum.
Hangara gidip
Dökümcü'yü
İtalyan'ı
Ursus'u
fırının önünden çekip alıyorum.
Shakespeare'i de
kitaplıktan getiriyorum.
Arkada karavanı olan
bir amerikan çekiyoruz altımıza.
Karavanda koskocaman
bir buzdolabı var.
Shakespeare de karavanda.
Ringo'yu da
şimdi sürekli gittiği
atış alanından alıp,
Riviera'ya doğru
yola çıkıyoruz.
Birisi susadığında
arabayı kenara çekiyoruz
ve Shakespeare bize en
iyi içkileri getiriyor.
Bir yabancı çıkıp
saçma sapan konuşursa
dünyanın fiyatı ne ki

der
ağzına birkaç binlik tıkarım.

ANNA: Peki neden benle
Maldiv adalarına gitmiyorsun?

HANS: Bir dahaki sefere de
senle gideceğim.
(HANS çakmağını alıp, bir elini aleve tutar.)
Eğer
doksan dereceyi
sineye çekmiş birini
günaşırı kapı dışarı edeceklerini
sanıyorlarsa
yanıyorlar.
Tekrar yükseleceğim.
Hepsine göstereceğim.
(HANS bağırır. ANNA ona sarılır.)

ANNA: Beni de götür, Hans
beni de götür.

HANS: Sadece güçlü olan
kurtarır paçayı.
(Televizyon programındaki yarışmanın SUNUCU'su iki ASİSTAN KIZ'la HANS ve ANNA'nın oturma odasına gelir. Oturma odasının çehresi değişir. Işıldayan bir atmosfer. Odanın çehre değiştirmesi ve bundan sonraki oyun fazla uzun sürmez.)

SUNUCU: "45'te 6" adlı yarışmamız için uygun bir

ortam. 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Güçlü olan, paçayı kurtarıyor. Şimdi bir sonraki yarışmacımızın oturma odasmdayız; Hans ve Anna Freiberger çiftinin evinde. Bizim Hans Freiberger fabrika kantininde olay çıkardığından dolayı, bir daha dönmemek üzere işinden uzaklaştırılmış, sevgili Anna ise, çalıştığı fabrika güneşli güneye taşındığından dolayı işini kaybetmiş. Her ikisinin de tonla borcu var, evden atılmaları an meselesi. Gerçekten durumları çok kötü. Ama kaderlerini kendi ellerine almak istiyorlar. Tekrar yükselmek istiyorlar. "45'te 6" oyunumuz için ideal bir çift. 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Sevgili Uşi, sevgili Barbara, siz Anna Freiberg'i şimdilik sahnenin arkasına götürüyorsunuz. Biz sevgili Hans, umarım size adınızla hitab etmeme izin verirsiniz, yarışmaya başlıyoruz. "45'te 6"nın kurallarını biliyorsunuz. Size birtakım sorular soracağım ve siz ya EVET ya HAYIR diyeceksiniz. HAYIR derseniz, ne yazık ki safdışı kalırsınız, EVET derseniz, yarışmaya devam edebilirsiniz. Her EVET'ten sonra, kendinize bir tokat atacaksınız, çok hızlı değil ama, ne de olsa bir oyun bu, ama o kadar yavaş da değil. Her şeye gönüllü katılıyorsunuz. Haydi, başlıyoruz. Hazır mısınız?

(HANS başıyla evet anlamında işaret eder.)

SUNUCU: "45'te 6". 45 kişinin işe gereksinimi var, ama sadece altısı işe alınabiliyor. Aldığınız ücretin yüzde onundan vazgeçmeyi kabul ediyor musunuz?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atar. Seyirciler alkışlar ve güler. Alkış ve gülüşmeler televizyondan gelmektedir.)

SUNUCU: Yüzde yirmisinden?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atar. Seyirciler güler ve alkışlarlar.)

SUNUCU: O kadar ciddi değil, sevgili Hans, sadece bir oyun bu. Yüzde otuzundan?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler de güler.)

SUNUCU: Yüzde kırkından?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler, seyirciler de onunla güler.)

SUNUCU: Bravo Hans. Her gün işe gitmek için üç saatlik yolculuğu kabul ediyor musunuz?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler giderek daha yüksek sesle gülerler.)

SUNUCU: Dört saat?

HANS: Evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, güler. Seyirciler de habire gülerler.)

SUNUCU: Her türlü işi kabul etmeye hazır mısınız? İster gece ister gündüz olsun? Evinizden ne kadar uzakta olursa olsun. Şefiniz ne kadar kötü olursa olsun?

HANS: Evet, evet, evet.

(Yüzüne bir tokat atıp, histerik bir şekilde güler.)

SUNUCU: Harika Hans, bu yarışmanın birinci bölümüydü ve siz yarışa devam ediyorsunuz.

(Her iki eliyle yüzünü tokatlar ve güler. Seyirciler katıla katıla gülerler.)

Çok iyi. Harika.

(ASİSTAN KIZLAR Uşi ve Barbara, sahneye üç manken getirirler. Her üçünün de yüzünde maske ve üstünde manto vardır.)

Sevgili Hans, böylesine başarılı ilk turdan sonra, şimdi oldukça zor olan ikinci tura geçiyoruz. Sıkı dur. Bir iş bulabilmek için, her şeyi yapmaya hazırdınız. Her ne pahasına olursa olsun 45 kişiden bu altı kişi arasına girmek istiyorsunuz. Ama başkaları da bunu istiyor. Örneğin şunu alahm ele.

(mankeni göstererek)

Diyelim ki bu yıllarca beraber çalıştığınız iş arkadaşlarınızdan biri. O da işsiz şimdi. O da bir işe başvuruyor, hem de sizin de başvurduğunuz aynı işe. Rakibinizi safdışı etmeye hazır mısınız, o halde saldırın.

(HANS mankene vurur. Manken komik bir gürültü çıkararak yere yıkılır. Seyirciler alkışlar. Yarışmacının SUNUCU'su bir sonraki mankeni gösterir.)

SUNUCU: Bu manken, Hans, evet bu manken öz kardeşiniz. Hâlâ kazanmak istiyorsanız, o zaman vurun.

(HANS mankene vurur. Manken komik bir gürültü çıkararak yere yıkılır. Seyirciler alkışlar. Yarışmanın SUNUCU'su bir sonraki mankeni gösterir.)

Şimdi Hans, evet şimdi en zoru geliyor. Başarabilecek misiniz? Bir iş bulabilecek misiniz? Sadece iş arkadaşınız, sadece öz kardeşiniz değil, karınız da bir iş istiyor. Manken kendi öz karınız. Kazanmak istiyorsanız, vurun o halde!

(HANS elini kaldırır. Manken döner. Maske arka tarafta kalır. ANNA'nın yüzü seyircilere dönüktür. HANS'a bakar. Sessizlik. HANS elini indirir. Yarışmacının SUNUCU'su, ASİSTAN KIZLAR, çevredeki her şey aniden kaybolur. ANNA HANS'a, HANS da ANNA'ya sarılır.)

HANS: Önce seninle
Maldiv adalarına
gideceğim.

ANNA: Sana hep söyledim,
oraya gerçekten gitmeye
gerek bile yok.
Sadece düşünü kurmak
yetiyor...
En güzeli de
ikimizin bir şeyleri birlikte
düşlemesi.

HANS: Her şeyin nasıl
yoluna gireceğini
bilemiyorum.

ANNA: Her şey yoluna
girecek Hans.
Yarın İş ve İşçi Bulma Kurumuna
git.
Ben de
bankaya gidip,
vadeyi uzatmalarını
isteyeceğim.
Belki fabrikadan
özür dileyebilirsin.
Belki ben de
dikiş işleri
bulabilirim.

HANS: Ben sana ne

ifade ediyorum Anna?

ANNA: Sen en çok sevdiğim
en güzel
en büyük insansın
(Birbirlerine sıkıca sarılırlar.)

HANS: Bazen dünya
o kadar hafif ki.
Sadece dokunmak
yeter diyor insan
bir balon gibi
önüne fırlayıveriyor
dünya.
(Birbirlerine sıkıca sarılırlar. Sessizlik. Üstünde işçi tulumuyla bir ADAM gelir odaya. İkisine bakıp, gülümser.)

ADAM: Böylesi pek nadir.
Mutlu bir çift.
Kadın hamile.
Çocuk odası takımı
yolda.
İleri, çocuklar.
(İki işçi paketlenmiş çocuk yatağını içeri taşırlar.)

HANS: Kim bu?

ADAM: *(Güler.)*
Bizler
ısmarlanan çocuk odası.
Gerçek ağaçtan parmaklıklı çocuk karyolası.

Sökülebiliyor.
Bir çocuk oturağı
önünde çocuğun yemek yiyeceği yer bile var.
Bir...

(HANS sürekli kafasını kallar. Aniden işçilerin üstüne çullanır ve onları zorla dışarı atmak ister. ANNA onu çeker.)

ANNA: *(Bağırır.)*
Lütfen Hans.
Bırak da çocuk odası takımını alayım.
Lütfen Hans.
İsterse her şeyimizi alsınlar.
Evi.
Televizyonu.
Her şeyi.
Ama çocuğu değil,
çocuğu değil.

HANS: *(Bağırır.)*
Ne çocuğu, Anna?
Ne çocuğu?

(İşçiler şaşkın olayı izler. İşçilerden birini gülme krizi tutar.)

VIII. SAHNE

Blue-jean ve dijital saat satan bir dükkanın arka odası. YUGOSLAV bir video kamerasıyla oynamaktadır. Oldukça sarhoş bir İŞÇİ üst üste yığılı jeanlerin üstünde oturmaktadır. Cinsel organıyla oynadığı izlenimini verir.

İŞÇİ: Seni yabancı domuz seni
seni gidi domuz.
Hey birader,
seni seviyorum.
İnan bana, yaşam
bir çılgınlık
evet bir çılgınlık.

YUGOSLAV: Evet yaşam.

İŞÇİ: Sana yaşamı anlatayım mı?
Yaşam, içki ver.
Yoksa işlemez
benimkisi.
Yaşam ters.
Altta

en altta olduğunda
en büyük sensin.
Diyelim ki, senin moruk
seni terk etti.
Evde tek başınasın
bağırıp çağırıyorsun
kimseyi rahatsız etmiyor bu.
Duvarları, çatıları
aşıp bombok gökyüzüne
ulaşıyor.
Birdenbire dünyanın
kendisi oluveriyorsun.
Bebekleri sofada
bıçakla kesebiliyorsun.
Artıklar
istediğin kadar kalabiliyor orada.
Çünkü bütün düzen
sensin.
Bütün kartpostalları
kentleri, günbatımlarını ve denizleri
yırtıyorsun,
hiçbir itiraz olmadan.
Gözlerini yapıştırıyorsun, kör
ve güçlüsün.
Kimse senden
bir şey görmeni istemiyor.
İşte felsefe bu
dostum.

YUGOSLAV: Kör ve güçlü.

(YUGOSLAV bir spotu yerleştirir.)

İŞÇİ: Güçsüz
aşağı doğru sarkan bu s...
diplerden
sonsuzluğa
başkaldıracak.

YUGOSLAV: İşaretimi aldıktan sonra fışkırt.

(ANNA içeri gelir. Yüzüne aşırı makyaj yapmıştır; başında peruk, gözünde güneş gözlükleri vardır.)

ANNA: *(YUGOSLAV'a)*
Siz o musunuz?
Bir kız arkadaşım söyledi.
Para kazanmak için.

YUGOSLAV: İyi anam.
Her şey çok iyi anam.

İŞÇİ: Ça ça ça.

ANNA: Bu o bey mi?
Filmden pek anlamam da.

İŞÇİ: Donlar aşağıya
yol ver Fransıza.
Çakmağa mı sıçıyor köpek.
I am lonely tonight.

YUGOSLAV: İyi insan.
Hepsi iyi insanlar.

ANNA: Maldiv adalarına
yapacağımız yolculuk

ve birazcık para
için her şey.

İŞÇİ: Kalktı.
Kalktı.

ANNA: Ben gidiyorum.

İŞÇİ: Hanımefendi, bir meslek
okulundanım ben. Madencilik
dalında ihtisas kursu yaptım.
Teknik çizim.

YUGOSLAV: İyi insan.
Hepsi iyi insanlar.

ANNA: İlk kez yapıyorum
böyle bir şeyi.

YUGOSLAV: Müzikle
daha kolay oluyor.

(YUGOSLAV teybin düğmesine basar. Yugoslav halk müziği çalar.)

YUGOSLAV: Hadi anam
aç.

(ANNA eteğinin altından iç çamaşırını çıkarır ve çantasına koyar.)

ANNA: Kaç para
veriyorsunuz?

YUGOSLAV: Önce iş
sonra para.

ANNA: Ne kadar? Yugoslavya'yı

resimlerinden tanıyorum yalnızca.
Çok güzel bir yer
üstelik çok da ucuz.
(İŞÇİ dört ayağı üzerinde ANNA'ya doğru sürünür.)

İŞÇİ: Güzellik
öteki yüzü
pisliğin.
Başka biri için
süsledi o kendini.
Güldü,
fabrika eğlencesinde
yapılan şakalara.
Gösterdi bana
apışarasını
bir delikti sadece.
Denizin ve sevginin dalgaları.
Kendim yetiştirdim
başkaları tadını çıkardı.

ANNA: Sahiden
inlemek gerekiyor mu?

YUGOSLAV: Film başladı.
Ağzına al, anam.

ANNA: Her şey çok
çabuk olup bitiyor.

YUGOSLAV: Evet, çabuk.
Film pahalı da ondan.

(ANNA mendille İŞÇİ'nin cinsel organını temizler ve ağzına alır.)

İŞÇİ: Döndün mü geri?
Duydun mu uğultularını
sonsuz gecelerinin?
Geride kalan giysilerinle
sürdürdüğüm
ikili konuşmaları?
Gördün mü
fotoğraflarını
kül tablasında yaktığımda,
elimi ateşe tuttuğumda
dudaklarımı nasıl ısırdığımı?
Pahalı yatağımızda
boşalan yerini
yumruklara boğdum.
Anlattılar mı sana
fabrikanın hangarında
kapalı arabada
iki şişe Fernet Branca'yı
kafaya dikip nasıl bitirdiğimi?
Önce fabrikanın ustabaşısı
sonra personel şefi
sonra fabrika psikoloğu
sonra da fabrika polisi
kapalı camdan baktılar.
Onlara senin
adını söylemem
yetiyordu.

Hissettin mi burnunda
kokusunu kırılan kalbimin
sonunda?

YUGOSLAV
Hadi be adam, yala.

(ANNA sırt üstü yatıp, bacaklarını açar. İŞÇİ kafasını ANNA'nın bacakları arasına sokar.)

İŞÇİ: Sevgili anneciğim.
oyun parkının kenarında
senin tesellini
aradım.
Fabrika hangarının soğukluğunda
sıcaklığını.
Madencilik Fakültesinde
üniversite öğrencileri arasındaki
bir işçi olarak
desteğini.
Hep kapalıydın,
ve ben hâlâ
ağzım
nefesim
ve dilimle
bacaklarınm arasmdayım.

YUGOSLAV: Şimdi de s....

(İŞÇİ, ANNA'nın üzerine çıkar.)
Domuz herif.
Yapamıyorum.

ANNA: Ben de.

YUGOSLAV: Sadece güzel şeyler düşünün.
Benim geldiğim Cres'te
güneş denizde
batıyor.
Kayıkla güneşin battığı
yere gitmek.
Pırıl pırıl suya bakıp
denizin dibinde
görmek güneşi.
Sadece güzel şeyler düşünün.

ANNA: En güzeli
mutfakta çıraklık
yaptığım günlerdi.

İŞÇİ: En güzeli
kafamdakiler.

(ANNA, İŞÇİ'yi okşar. Yatarlar. YUGOSLAV kamera ile giderek yaklaşır. Cinsel organları yakından çekebilmek için.)

ANNA: Garson kadın
beni hep salata yıkamak üzere
avluya yollardı.
Kışın parmaklar
kıpkırmızı kesilirdi.

İŞÇİ: Beklenmedik bir saatte
tekrar geleceksin.
Boş şişeler
boş saatler
boş zaman

uğultu .
her şey kaybolacak
anında.

ANNA: Bir gün inşaat ustası
tuvaletin camından baktı
beni
ve salatayı gördü.

İŞÇİ: Bir sarhoş gibi
eğileceğim önünde.
Gülmene aldırıp
yuvarlanmaycağım
yere.

ANNA: Beni lokantaya
davet etti,
ama ben
işimin başında kaldım.

İŞÇİ: Sessiz
saatler
günler ve geceler
konuşmaya boğulacak.
Sonsuz bir konuşma olacak.

ANNA: Avluya gelip
elimden tutarak
aşçı kadının
garson kızın
müşterilerin önünden
kendi masasına
götürdü beni.

İŞÇİ: Her şeyin önemi
önemsizleşecek.

ANNA: İki cin
ısmarladı
bir kendine
bir bana.
Dükkanın sahibesi
-garson kız izinliydi o gün-
bana servis yapıyordu.

YUGOSLAV: Şimdi fışkırt.

İŞÇİ: Dokunmak

ANNA: Daha hiç

İŞÇİ: Bu kadar zaman sonra

ANNA: Hayatımda

İŞÇİ: Göğün şiirselliğine haykırılmıyor.

ANNA: Cin içmedim.

İŞÇİ: Yanakların.

ANNA: Bir yudum aldım.

İŞÇİ: Kulaklarımda

ANNA: Bir yudum daha.

İŞÇİ: Kulağım

ANNA: Bitmesini istemiyordum.

İŞÇİ: Yanağında.

(İŞÇİ bağırır. ANNA'nın üstüne yığılır. Her ikisi de hareketsiz yerde yatarlar. YUGOSLAV kemanı alıp, bir melodi çalar.)

YUGOSLAV: İnleme kayıtları.

Önce sen, sonra sen anam.

(İŞÇİ ve ANNA ayağa kalkarlar, Jean destesinin önüne otururlar. YUGOSLAV ses alma aygıtını önlerine koyar.)

ANNA: Yüksek sesle mi?

YUGOSLAV: Normal.

İŞÇİ: Ahhhh.

(ANNA'ya.)

Hiçbir şey karşılıksız değil.

ANNA: Ahhhh.

(İŞÇİ'ye.)

Gasometre caddesindeki müstakil ev bizim değil artık.

İŞÇİ: Ahhhh.

(ANNA'ya.)

Adım Franz Reiter, boşandım, fabrikada akord işçisiydim, ama artık değil.

ANNA: Ahhhh.

(İŞÇİ'ye.)

Sanıldığı kadar kötü değildi.

(Kendini tanıtır.)

Freiberger, Freberger ANNA.

İŞÇİ: Ahhhh. Sizi bir şey içmeye davet edebilir miyim? Uslu duracağıma söz veriyorum.

ANNA: *(Güler.)*
Bacardili kola mı?
İŞÇİ: *(Gülümser.)*
Ahhhh.
ANNA: Maldiv adalarına gittiğinizde
ikram ediyorlar, bedava
rehberden.
YUGOSLAV: Konuşmayın
Sadece inleyin.
ANNA: Ahhhh.
İŞÇİ: Ahhhh.
ANNA: Ahhhh.
İŞÇİ: Ahhhhhhhh.
(ANNA ve İŞÇİ'nin yaptıkları inleme taklidi gülmeye dönüşür.)

IX. SAHNE

Bir barakanın odası. Odada sadece çocuk odası takımı vardır. HANS korkulukları olan çocuk yatağında oturur; sarhoştur. SHAKESPEARE yere uzanmıştır; o da sarhoştur. Boş ve dolu bira şişeleri yerde duruyor. HANS "ucuz" bir seks filmi seyrediyor. Elinde, uzaktan kumanda, gözlerini televizyona dikmiştir. SHAKESPEARE bir bira şişesini açıp, şişeye bakar.

SHAKESPEARE: En kötüsü de
şişenin dolu olması.
Bu dünyanın
bütün doluluğu
düzenli bir şekilde
kutulara dizilmiş
ve körelmiş
etiketlerden
piyasaya sürüldüğü için de
çok yararlı bir şey
olduğuna inanıyor.
Ne büyük bir yanılgı!

(Bir dikişte şişeyi boşaltır ve ardından hoşnut boş şişeye bakar.)

Boş şişe
tek gerçeklik de bu.
Caddenin kenarında durmuş
dünyayı izliyor.
Güneşin batışı
gözüne vuruyor
giyiniyor
sıcak günün tozuyla
yıkanıyor
düşen yağmurla.
Çığlıklar arasında
barışın ta kendisi.
Darbe yememiş bir göz.
Yabancı adımları yansıtıyor
koşuşma ve tekmeleri işitiyor.
Gününün içine
edilmedi henüz.

(Güçlükle yerinden kalkar ve dört boş bira şişesini toplar.)

Çıktığından beri teneke kutular
dünya
daha da bir köreldi.

(HANS'a doğru gidip, dört bira şişesini televizyonun üstüne koyar.)

Hans.
Bunlar benim arkadaşlarım,

ölü şairler.
Hepsi boş şişeler.
(HANS'la konuşur. HANS tepki göstermez. SHAKESPEARE birinci şişeyi göstererek)
Al bunu, Hans.
Adımı ondan aldım ben.
William Shakespeare.
O bütün şişelerin
en büyüğüydü.
Onda sadece yazın çimenleri
değil,
her şey yansıyordu.
Çayırlardaki bütün cırcır böcekleri.
Bütün kadınlar.
Bütün kahramanlar ve atlar.
O kadar sessiz
o kadar boş
o kadar değersiz
yatıyordu ki yerde
sanki döneminin tüm sesleri
karmında yankılanıyordu.
Boşalttı hepsini
-yumuşak sevgi sözcüğünü-
-nefes kesen alçaklığı-
-sesli ölüm çığlıklarını ayrıca-
kendisini dolduranların kafasına
ve onları çıkardıkları sesleri
sonsuza kadar tekrar etme
cezasına çarptırdı.

Sindirince yeterince
yansımayı içine
öylesine
parçaladı ki kendisini
böylesine bir şişenin
yaşayıp yaşamadığını
bile bilmiyordu.

(İkinci şişeyi gösterir.)

Bunlar kemikleri
Heinrich Heine'nin.
En solgunuydu
bütün şişelerin.
Alman renklerine
boyadılar onu.
Uzun süre üstünde taşıdı
ve oldukça güzeldi şarkıları.
Ama hep duyumsandı yergisi.
Bu Yahudi
dört dörtlük Alman olamadı hiçbir zaman.
Son satırdaki alaycı sözleri
bir kenara atmadığından
fırlattılar Paris'e kadar şişeyi.
Sonraları onun gibilerini
gaz odalarına yolladılar.
Kökten çözümüydü bu
şişe sorununun.

(SHAKESPEARE bir sonraki şişeyi gösterir. HANS seks filmini seyretmeye devam eder ve

tepki göstermez.)

SHAKESPEARE: Bu da Wolfgang von Goethe
Almanların en sevdiği şişe.
Sokak köşelerinden
bakanlığa taşındı o.
Hiçbir zaman boş kalmadı.
Haddinden fazla tereyağlı büftek yedi.
Onu pek sevmem.
(SHAKESPEARE diğer şişeyi gösterir. HANS tepki göstermez.)
Bu da adsız şişe.
Genç bir delikanlı.
İkincinci Dünya Savaşı öncesi.
Tarihin fanfarları
kulağına üflüyordu
o şiir yazıyordu
savaş hendeklerinde
kışlalarda.
Yazdı da yazdı
ve şiirin
zaferine inandı.
Savaş mahkemesine çıkarıldı.
Ve bir silah fabrikasına düştü.
Demirdağın ardında
mermi dizip
şiir yazdı.
Şiirin zaferi
çok yakındı.

O sırada demir yığını
düştü şair kafasına
bum etti
ve şiir
yoktu artık.
Sadece dağınık sözcükler
ve karman çorman yorumlar kaldı geriye.
Şişe parçalandı.
Sivri cam kırıklarını
kendi kafasında taşıması gerekti.
Öylesine acı veriyordu ki.

(SHAKESPEARE, HANS'a bakar. HANS tepki göstermez. Sessizlik.)

Sana birkaç arkadaşı
daha tanıtacağım
Hans.

(SHAKESPEARE birkaç şişeyi daha yerden almak ister.)

HANS: Kapa çeneni Shakespeare.

(HANS'ın gözleri televizyondadır. Ucuz seks filminde ANNA'yı tanır. Uzaktan kumanda ile filmi ileri ve geri alır. Resmi donduran düğmeye basar. Bu işlemleri birkaç kez tekrarlar. SHAKESPEARE ona doğru gelip, televizyona bakar. O da ANNA'yı tanır. HANS kaskatı kesilir. SHAKESPEARE, HANS'a bakar. Sessizlik. SHAKESPEARE, HANS'ın başını okşamak ister, fakat cesaret edemez.)

SHAKESPEARE: Ölü şairlere gel, HANS.
Gel, sokak kenarına.
Artık kimse
sevmezse seni
ıskalayıp geçerse
her adım seni
her sözcük kastederse
bir başkasını
yeniden doğuşunun
mucizesi gerçekleşmiş olacak.
Dünyayı
bugüne kadar görmediğin
bir halde göreceksin.
Acısız, sızısız bir bakış.
Çığlıklar duyduğunda
gülümseyecek
sessiz kalacaksın
karanlıkta.

(Sessizlik. ANNA odaya gelir. Çok yorgundur.)

ANNA: En azından
şişeleri kaldırabilirdiniz.

HANS: Anna?
Buraya gel.

ANNA: Ne var, Hans?

HANS: Beni seviyor musun, Anna?

ANNA: Yorgunum, Hans.
Bütün gün temizlik yaptım.

HANS: Ne kadar seviyorsun, Anna?
Sen de beni
benim seni
sevdiğim kadar seviyor musun?
(HANS güçlükle korkulukları olan çocuk yatağından inler ve ANNA'ya doğru yalpalayarak gider.)
Seni ne kadar sevdiğimi,
seni ilk gördüğümde
seninle hemen yatmak istediğimi
biliyor musun?
Bana dokunduğunda
seni ta burdan şuraya kadar
hissediyorum.
Başka hiçbir kadınla
böyle olmuyor.
Sadece seninle.
Seninle.
Peki sen, Anna?
Sen de hissediyor musun,
beni gördüğünde.
Sadece benimle?
Sadece benimle?
(HANS, ANNA'yı kucaklar. Onu yere yatırmak ister.)

ANNA: Rahat dur, Hans.

HANS: Rahat mı durayım, Anna?
Ama neden Anna?

Seni o kadar seven
ben değil miyim?
Seni hep sevdim.
İris'le yukarı çıkmak istediğimde
ve sen benim yanıma oturduğunda
aslında ben Anna'yı seviyorum
diye düşünmüştüm.
Anna tek bir sözcük söylese
hemen onla yukarı
odaya çıkarım.
Anna'ya karşı
çok sevecenim.
Yavaş yavaş
soyuyorum onu.

(HANS, ANNA'yı soymaya çalışır. ANNA karşı koyar. HANS, ANNA'yı zorla soyar.)

ANNA: Çıldırdın mı sen?

HANS: Senin için
çıldırıyorum Anna.
Yıllardan beri yanyana
yaşıyoruz,
ama ben hep
Anna gerçekten ne zaman
bana ait olacak
diye düşünüyorum?
Ne zaman
beni bütün gücüyle
alacak?

(ANNA bağırmaya başlar. HANS onunla yatmaya çabalar. ikisi arasında savaşım sürer. SHAKESPEARE bir çift boş bira şişesini alıp, kavga etmekte olanların yanına, yere bırakır.)

SHAKESPEARE: *(Şişelere:)*

Arkadaşlar
ben şimdi ne yapayım?
Ne yapayım ben?

(Güçsüz, kendi kendine güler.)

X. SAHNE

YUGOSLAV'ın jean ve dijital saat dükkanı. Öğlen saatleri. YUGOSLAV tezgahın arkasında oturmuş, uyuklar. Teyp YUGOSLAV halk müziği çalar. RİNGO dükkana gelir. Üstünde asker elbisesine benzer bir üniforma vardır. Dikkatle çevresine bakınır. Uyuklayan YUGOSLAV'a iyice yaklaşır ve kulağına bağırır.

RİNGO: Gündüz bekçisi
seni korku treni biletçisi seni.

(YUGOSLAV sandelyeden düşecek gibi olur ve hemen yerinden fırlar. RİNGO deli bir çocuk gibi güler. YUGOSLAV, RİNGO'ya güvensiz bakar.)

YUGOSLAV: Ne istiyorsun?

(RİNGO kendini emin hissetmez. Sürekli kapıya bakar.)

RİNGO: Saat kaç para?

YUGOSLAV: Çok pahalı değil.

RİNGO: Peki araba radyosu?

YUGOSLAV: Çok para.

RİNGO: Kartpostallar?

(YUGOSLAV giderek kuşkulanır.)

YUGOSLAV: Ne istiyorsun?

RİNGO: Bırak şimdi
kartpostal
kaça?

YUGOSLAV: Çık git
dükkanımdan.

RİNGO: Sen git.

(HANS, İTALYAN ve SHAKESPEARE dükkana gelirler. SHAKESPEARE'in elinde dolu bir bira bardağı vardır. HANS, YUGOSLAV'a gözlerini diker.)

İTALYAN: *(YUGOSLAV'a:)*
Demek, pislik rekabetindeki
arkadaş bu öyle mi?
Ucuz seks filmleri çekiyor.
Yerli model kullanıyor.
İşimi berbat ediyor.
(İTALYAN video kaseti olan raflara gidip, bir tanesini alır. Kaseti kılıfından çıkarır.)
Kötü filmler.
Öykü yok.
Fantazi yok.
Sadece seks.
(YUGOSLAV, İTALYAN'ı kenara iter.)

Ve sadece şiddet.

YUGOSLAV: Sana rahat dur
dedim.

RİNGO: Asıl sen rahat bırak
karılarımızı.
Rahat bıraksın
karılarımızı.
Artık rahat bırak
karılarımızı.

(Yaşlı DÖKÜMCÜ USTASI ve URSUS dükkana gelirler. URSUS bir kaynak arabası, iki tüp ve kaynak makinesini kapının eşiğinden dükkana çeker. DÖKÜMCÜ USTASI'nın elinde çelik bir boru ve boru kerpeteni vardır. DÖKÜMCÜ USTASI ve URSUS dükkana girdiklerinde, RİNGO ve İTALYAN sevinç çığlığı atarlar. YUGOSLAV gittikçe sinirlenir.)

YUGOSLAV: Bütün bunlara
dükkanda gereksinimim yok,
hadi dışarı.

DÖKÜMCÜ USTASI: Ama küçük bir gösteri için
bizim gereksinimimiz var,
arkadaşım.
Bir arkadaşımızın
karısını
bir filmde oynatman
bizleri çok etkiledi.
Biz de seni

belki etkileyebileceğimizi
düşündük.

HANS: *(YUGOSLAV'a)*
Nerde yaptı, Anna?
Burada mı?

DÖKÜMCÜ USTASI: *(HANS'a:)*
Sakin ol, oğlum.
Sakin ol.
(YUGOSLAV'a:)
Dikkat et, dostum
Sen bize biraz filmciliği
öğrettin
biz de sana biraz
çelik branşında bir şeyler
öğretelim.
Şu elimde tuttuğum şey
basit bir çelik boru.
Yaklaşık bir metre kalınlıkta.
Bir ucu açık
bir ucu kapalı.
Bu da özel bir kerpeten
kızgın aletleri tutmakta
kullanılır.
Ringo, kapıyı kapat.
(DÖKÜMCÜ USTASI kerpeteni İTALYAN'a fırlatır. RİNGO kapıda durup, içerden kilitler. YUGOSLAV arkadaki odaya kaçmak ister. URSUS onu yakalar.)

Bu acele niye
dostum.
Ders
yeni başladı daha.
Burada
komple bir kaynak takımı görüyorsun;
Kaynak arabası
iki tür
hortumlar
imbik
ve kaynak makinesi.
Gaz musluğunu açıp,
kaynak makinesinin ucundan
ateşliyoruz.

(Kirbitle gazı ateşler. Alev alı. Oksijen musluğunu yavaş yavaş açar. Alev küçülür, ama daha keskinleşir.)

Asıl kaynak alevi
oksijenin
gelmesiyle
yanmaya başlar.
Şimdi gösterimizin
asıl aşamasına
yani ısıtma aşamasına
geliyoruz.

(İTALYAN, YUGOSLAV'ın donunu aşağı indirir. Çelik boruyu YUGOSLAV'ın cinsel organına takar. Boruyu kerpetenle tutar. DÖKÜMCÜ

USTASI kaynak alevini borunun kapalı ucuna tutar. YUGOSLAV şaşkın olanları izler. URSUS onu sımsıkı tutar. Borunun ucu yavaş yavaş ısınmaya başlar. YUGOSLAV inler.)

HANS: Anna nasıl inliyordu?
Sen de yap.
Hadi, sen de yap.
(SHAKESPEARE olayı izler. Tüm vücudu titrer.)

SHAKESPEARE: Dost ve düşmanı yalıyor alev.
Kulağı yok alevin.
Artık çağıramazsınız.
Söndür, usta.
(DÖKÜMCÜ USTASI işini sürdürür.)
Usta, yeter artık!

DÖKÜMCÜ USTASI: Shakespeare, gel buraya
imbiği sen tut.

SHAKESPEARE: Hayır, hayır.
Çok titreğim ben.
Elim de yanar,
yüzüm tutuşur sonra.
Düşüncelerim,
sözcüklerim
ateşte yiter.
Alevi söndür.
Bir şey yapmazsamz
bak yoksa içerim ha.

Yalnız kalmış
bir yangın treniyim ben.
(Bir dikişte birayı bitirir.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Ringo,
Arkadaşlarına yardım
etmeyen birine
ne yapacağımızı
göster ona.
(RİNGO, SHAKESPEARE'in üstüne doğru gider. SHAKESPEARE duvara yapışır.)

RİNGO: Kimden yanasın
sen?

SHAKESPEARE: Soru da bu ya.
Hangi tarafta olursa olayım
yetmedi hiçbir zaman.
Tam bir yola girmiş
ve bir şarkı söylerken
bir düşünce yerinden fırlayıp
bozdu rahatımı.
Diz çöktüm hemen.
Bağışla beni, Ringo
felsefi diz ağrısı
çekiyorum ben.

RİNGO: Geveze!
(SHAKESPEARE'i boynundan yakalayıp, kaynak makinesine sürükler. DÖKÜMCÜ USTASI eline boynuzlu imbiği tutuşturur. SHAKESPE-

ARE titrer, elindeki imbik de.)

DÖKÜMCÜ USTASI: Şimdi sen burdasın.

SHAKESPEARE: Şimdi ben burdayım.

(YUGOSLAV inler.)

Alevi biraz daha küçültemez miyiz?

(SHAKESPEARE, HANS'a, HANS, SHAKESPEARE'e bakar.)

İmbik
inanılmaz derecede soğuk.
Belki de şiddet
günahsızlıkta dönen
ve bir başkasının yükünü taşıyan
bir tekerlekten başka bir şey değil?

(Oksijen tüpünün musluğunu biraz daha açar. Alev keskinleşir. YUGOSLAV daha yüksek sesle inler. SHAKESPEARE gözlerini kapar.)

SHAKESPEARE: Sadece soğuk
imbiği hissediyorum.

DÖKÜMCÜ USTASI: Devam et.

(Musluğu biraz daha açar. YUGOSLAV bağırmaya başlar. SHAKESPEARE gözlerini açar. İşçiler ona bakar; gülümseyip, başlarını sallarlar.)

SHAKESPEARE: Her şeyi vermek istedim size.
Kırk yıl boyunca
sizin için kitap topladım.
Oysa siz kaçtınız
en güzel dağlarından dünyanın.

Bir gülücük almanın
bu kadar kolay olduğunu
bilmiyordum.

(YUGOSLAV bağırır.)

Duyulmaz olunca
güzel gülümsemelerde
haykırışlar,
ne yapmalı insan?

(URSUS bir elini YUGOSLAV'dan çeker ve boruyu tutar.)

URSUS: Ne diye bağırıyor bu herif?
O kadar
sıcak değil ki?

(YUGOSLAV bağırır.)

HANS: Anna, Anna
Anna da bağırdı mı?
Nasıl bağırdı, Anna?
Duymak istiyorum.
Duymak istiyorum.

(HANS'ın bağırması hıçkırıklara dönüşür. SHAKESPEARE imbiği yere atıp, buzdolabına koşar ve bir şişe şnaps alıp, içer. YUGOSLAV bir slav şarkısı söyler. RİNGO güler ve deli gibi hareketler yapar. DÖKÜMCÜ USTASI bir kaynak gözlüğü takıp, imbiği alır ve oksijen tüpü musluğunu biraz daha açar. Alev oldukça ısı verir. Dönüşüm. Kaynak makinesinden verdiği ışık, tüm sah-

neyi aydınlatır.)

HANS: Ah, Anna.
Hiç el değmemiş
kıyıları keşfettim
teninde.

YUGOSLAV: On beşimde
bir kayık alıp,
görünmez oluncaya dek köy
kürek çektim.

HANS: Dilimin vuruşlarıyla,
nemle çevrili saçlarının
sazlığında kürek çektim.

YUGOSLAV: Yirmisinde
bir trene bindim
ve dili anlamayana kadar
yola devam ettim.

HANS: Küçük göğüslerinin
arasında
dudaklarımla
gezintiye çıktım.

YUGOSLAV: Otuzumda kalmamıştı görmediğim yer
Yöreye özgü erdemleri
davranışları ve dili taklit ettim.
Onlar gibi olduğuma
inandığımda
hep kovdular beni.

HANS: Omuzun

bir beşik
her sevişmeden sonra
uykuya davet ediyor beni.

YUGOSLAV: Bugün bir gemi
inşa edip,
Avrupa'nın nehirlerinden
denize ulaşmak istiyorum.

HANS: Bütün bu ülkelerden
vadilerden
yörelerden ve sazlıklardan
Zamanlardan ve geçmişlerden
bir günde nasıl
çekip gidebilirim?

YUGOSLAV: Bir pazar günü, öğleden önce
köy meydanı boş,
kadın ve erkeklerin şarkıları
kiliseden dışarı yayılırken,
dönmek istiyorum
köyüme.

(YUGOSLAV yere yıkılır ve hıçkırır. HANS yere diz çöküp, hıçkırır. DÖKÜMCÜ USTASI kaynak makinesini kapatır. Dönüşümün sonu. Normal sahne ışığı. Bunaltıcı bir sessizlik. YUGOSLAV ve HANS'ın ağlaması duyulur sadece. SHAKESPEARE dört ayak üstünde HANS'a doğru sürünür.)

SHAKESPEARE: Seninle ağlayabilir miyim, Hans?

(HANS hafifçe başını kaldırır.)

HANS: Çek git.

(SHAKESPEARE, YUGOSLAV'a doğru sürünür.)

SHAKESPEARE: Seninle, kardeşim?
Seninle ağlayabilir miyim?

(YUGOSLAV, SHAKESPEARE'i iter. SHAKESPEARE sahnenin ortasına sürünür. Sırasıyla İTALYAN, DÖKÜMCÜ USTASI ve RİNGO'ya bakar.)

Peki siz?
Sizle gülebilir miyim?

(Üçü de başlarını çevirirler ondan.)

Hayır mı? O halde ben de yalnız gülerim.

(SHAKESPEARE gülmeye çalışır. Sadece sırıtması görülür, ses duyulmaz.)

XI. SAHNE

Başkentte Çalışma ve Ekonomi BAKAN'ının oturma odası. BAKAN televizyonunun önünde oturmuş, yaptığı bir konuşmayı banttan izliyor; ses kapalıdır. Kendi portresini izler. Mimiklerden biri hoşuna gitmediğinde, resmi dondurur ve o hareketi veya mimiği televizyonun karşısında tekrarlar; yanlışını düzeltir. Sonra yine kaseti seyretmeye devam eder. BAKAN'IN KARISI ve şişko bir Amerikalı ŞARKICI KADIN oturma odasının masasında oturmuş, kahve içerler.

ŞARKICI KADIN: Son zaman tüneli yolculuğum iğrençti. 1960'ların Connecticut'undaydım. Genç ve güzel kızdım. Ormanın kenarında basit bir ahşap evde yaşıyordum. Evin yakınında yeni bir yerleşim merkezi vardı; yeni bir hayata başlamak için Amerika'ya gelen İngilizler kurmuşlardı. Ama çok tutucuydular; hep siyah elbise giyiyorlardı. Pazar günleri bile şaka nedir bilmiyorlardı. Annem ve babam ölmüştü, sadece Kızılderili arkadaşla-

rım vardı. Ben de onlar gibi doğayı sevdiğimden, beni seviyorlardı. İngilizlerse, doğaya yenilgiye uğratılması gereken bir düşman gözüyle bakıyorlardı. Bir gün, İngilizin biri atla geçti önümden. Yıkanıyordum; tabii ki çıplak. Adam beni gördü ve ben adamın beni sevdiğini, ama aynı zamanda benden nefret ettiğini hissettim. Köyde benim hakkımda kötü dedikodular çıkarmışlardı; güya ben deli ve tehlikeliymişim. Bir Kızılderiliye aşık oldum ve ondan bir çocuğum oldu. Köydeki kadınlar, çocuğun kocalarından olduğuna inandıklarından, benden nefret ediyorlardı. Çocuğun bir Kızılderiliden olduğunu fark edemiyorlardı; nefretleri öylesine köreltmişti onları. Beni rastlantıyla çıplak yıkanırken gören adam, avda, yine rastlantıyla, köyden bir başka adamı vurdu. Bunun üzerine, benim adama büyü yaptığım söylentisini yaydılar çevreye ve beni mahkemeye çıkardılar. Ölüm cezasına çarptırıldım. Beni yere bağlayıp, üstüme ha bire taş yığdılar. Açıkçası ezdiler beni. Aman Allahım, omlete döndüm.

BAKAN: Elsa! Affedersin.

(BAKAN'IN KARISI kalkıp, kocasına doğru gider.)

Kim bu manyak?

BAKAN'IN KARISI: Amerikalı bir şarkıcı. Zayıflama

salonunda tanıdım. Zaman tünelinde geçmişe dönüş yapıyor.

BAKAN: Ne yapıyor, ne yapıyor?

BAKAN'IN KARISI: İnsanları transa geçirip, önceki yaşamına geri götürüyor. Televizyona bile çıktı.

BAKAN: Efendim? Altıma edicem şimdi.

BAKAN'IN KARISI: Hem sen yeni toplumsal hareketlerle ilişki kurmak istemiyor muydun?

BAKAN: Elsa, hayatım, bana bir iyilik yap, şu kadına söyler misin, önce koca kıçını yandaki odaya geri götürsün. Şimdi hareketlerimi kontrol ediyorum.

BAKAN'IN KARISI: Zaten sen hep terbiyesizin tekiydin ve öyle de kalacaksın.

(Ön odadan zil sesi gelir.)

BAKAN: Elbette. Terbiyesizim. Bir de sevgilim var. Dört duvar arasında, kendi evimde içimden geldiği kadar bok derim. Bok, bok, bok, bok, bok. Sevgilim, kapı çaldı.

(BAKAN'IN KARISI öndeki odaya gider. BAKAN dikkatini tekrar televizyondaki portresinde yoğunlaştırır. Amerikalı ŞARKICI KADIN "La Traviata" operasından bir arya söyler.)

ŞARKICI KADIN: Bu operayı çok seviyorum, ya siz, Bakan bey?

BAKAN: Ben ülkemi, partimi, ailemi ve operayı sevi-

yorum. Hadi ordan, sersem tavuk.

ŞARKICI KADIN: Ne dediniz, darling?

BAKAN: Just a joke, darling.

(BAKAN'IN KARISI yanında HANS'la oturma odasına gelir. HANS'ın üstünde takım elbise ve kravat vardır; traş olmuş, saçları taralı olsa da gariban bir görüntüsü vardır. Yıkılmış bir haldedir. BAKAN ona bakar.)

BAKAN: Seçme kabineye bir figür daha. Kim bu adam?

BAKAN'IN KARISI: *(Güler.)*

Kriz bölgesinden bir işçi. İş istediğini söyledi.

(BAKAN önce karısına, sonra HANS'a, ardından Amerikalı ŞARKICI KADIN'a, sonra tekrar karısına bakar.)

BAKAN: Burada beni seven var mı? Benim de insan olduğum, hiçbirinizin aklına gelmiyor mu? Benim de bir şeylere gereksinim duyduğum? Evi terk ettiğimde, şoförüm yeğenini bir belediye evine yerleştirmemi istiyor benden. Parlamentoya geldiğimde, kapıcı, kredisinin ertelenmesi için, bankasını aramamı istiyor. Büromda sekreterim, kız arkadaşı için üniversitede bir yer ayarlayıp ayarlayamayacağımı soruyor. Muhalefet istifamı istiyor, gazeteciler arkamdan bir şeyler bulmaya çalışı-

yorlar, halk iş sahaları istiyor. Bok, bok, bok, bok. Ne istiyorum, biliyor musun? Artık yaşamak istemiyorum. Bitti, tamam. Yaşamak istemiyorum artık.

BAKAN'IN KARISI: O halde zaman bulursan öldür kendini.

BAKAN: Teşekkür ederim.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'a dört bir yandan bakar. HANS rahatsız olur.)

ŞARKICI KADIN: Medyum bu adam. Belli. Adın ne senin, darling?

HANS: *(BAKAN'a bakarak:)*

Adım Hans Freiberger
Çelik işçisiydim
Sayın Bakan Bey
televizyonda
kendisi için
insanın önemli olduğunu
söyledi.
Ben bir insanım.

(Ağlamaya başlar.)

Ben de
Bakan Beye gidip
iş
sorayım diye düşündüm.
Adam yaralamaktan
polise çağrıldım,

çocuk odası takımı
barakada.

BAKAN: Hiçbir şey anlamıyorum.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'ı elinden tutup, bir sandalyeye götürür.)

ŞARKICI KADIN: Gel, darling, sakin ol. Rilaks.

(HANS'ı yumuşak bir biçimde sandalyeye oturtur.)

Şimdi geçmişe bir yolculuk yapacağız tamam mı? Gözlerini kapat, derin ve rahat nefes al. Sana yardım etmek istiyorum. Bütün gövden rahatlayacak. Geçmişe gidiyorsun, nefesin derin ve rahat. Ansızm gözünün derinliğinde...

HANS: Anna
Anna'nın da işi yok.
Çamaşır makinesi fabrikası
İspanya'ya taşındı.
Dökümcünün yanında
birinci yardımcıydım.
Kantindeki olay yüzünden
hemen kovdular.
Ringo'yu da attılar.
Taksitler
çıkışmadı.

ŞARKICI KADIN: Kendi içine gitmen gerek, baby, dışarıya değil, içeriye.

HANS: Ama çocuk odası
çoktan ısmarlanmıştı.
O zaman Anna
Yugoslav'a gidip
bir filmde oynadı.
Yugoslav'ı biraz
korkutmak istedik
şimdi de polise
çağırıyorlar.

BAKAN: Küçük bir sosyal dram. Birkaç ödenmemiş taksit, küçük bir adam yaralama. Bunlar çok ufak işler. Yüzlercesi oluyor. Gelin, Lady, benle de bir geri dönüş yapın da, size dramın ne olduğunu göstereyim.

(HANS'ı sandalyeden itip, kendisi oturur.)

Hadi. Lady, sihirbazlığınıza başlayın.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN coşkuyla alkışlar.)

ŞARKICI KADIN: Ellerinizi dizinize koyun. Gözlerinizi kapatın. Derin ve rahat nefes alın. Rahat ve derin. Derin ve rahat. Bugünü düşünmüyorsunuz artık, sadece geçmişi düşünüyorsunuz. Gözlerinizin derinliğinde...

BAKAN: Görüyorum. Bu yüzyıl başlarını görüyorum, ama kitaplarda veya sergilerdeki gibi değil hiçbir şey, hayır bütün toplumsal sefaletiyle görüyorum zamanı. Bir çelik fabrikası görüyorum, bir çelik fırını, ama şu yeni modern cinsten değil, hani her şeyi bilgisayarla-

rın yaptığı türden değil. Dev bir kazanda fokurdayan çeliği görüyorum, tavanda sarkan ağır zincirleri görüyorum, toz ve karanlığı görüyorum, işçilerin ıstıraplı yüzlerini görüyorum. Çelik ve toz, ter ve karanlık arasındaki hengamede kendimi görüyorum, sıradan bir işçiyim. Kadınlar güç bela taşıyorlar kovalar dolusu ağır maden artıklarını, çocuklar ayaklarının dibinde; annelerine yakarıyorlar.

HANS: Fabrikanın bir kreşi var.

ŞARKICI KADIN: Shut up, baby, içerde, evet içerde o.

BAKAN: Hem de nasıl bir cehennem. Ansızın bir zincir iniyor aşağı, bağırarak sağa sola kaçıyoruz, ama zincir iniyor da iniyor, yanımdaki adamı gömüyor. Gücümüzü birleştirip, çekiyoruz zinciri gövdesinden adamın, daha nefes alıyor, ne yapmalı?

HANS: Fabrika doktoru.

(Amerikalı ŞARKICI KADIN, HANS'a susması için bir işaret yapar.)

BAKAN: En alttakilerin altındakilere doktor yok. Belirsiz bir öfke. İçimde kaynayan bir hiddet sarıyor her yanımı, iyilerinden bir tahta alıyorum, ezilen adamı koyuyoruz üstüne tahtanın, hangardan çıkarıyoruz, daha yaşıyor, avludan geçerek, işverenin evine taşıyoruz onu. Eve yanaşıyoruz, zenginliğin güzel ko-

kuları sarıyor bizi, yüzlerimiz kapalı. Kapıyı çalıyoruz, açılmıyor kapı, kırıyoruz biz de, can havliyle kaçan patronun karısının çığlıklarını duyuyoruz. Patron yok, ava çıkmış. Ölmekte olan arkadaşımızı Şam işi örtünün üstüne koyuyoruz. Acı ve gözyaşları yükseliyor içimizden. Arkadaşımız ölüyor. Ve içimde yine bir öfke, yine bir hiddet. Pencereden kırmızı bir perdeyi yırtıp, sopamın ucuna bağlıyorum, liderlik yapıma uymasa da, koşuyorum avluya doğru ve haykırıyorum: Kardeşimiz öldü! Kardeşimiz öldü! İnsanlığın şeytanı kapitalizm yine bir yaşama son verdi. Bütün hangarlardan işçiler akın ediyor, peşime takılıyorlar, fabrikanın giriş kapısından caddeye çıkıyoruz. Birdenbire karşımıza dikiliyor süvari polisler, devlet ve sermayenin uşakları. Sessizlik. Uzunca bir sessizlik. Uşaklar yükleniyorlar. Tekrar sessizlik. Yine öfke ve hiddet kaynıyor içimde. Bayrağı yükseltip, yürüyorum. Haykırıyorum; kardeşler haydi özgürlüğe, güneşe. Ve bir kurşun sesi. Kurşun beni vuruyor. Yavaş yavaş, sonsuz bir yavaşlıkla yere düşüyor yaprak. Nefesim kesiliyor. Gözüm süzülüyor. Öldüm ben.

(Gözlerini açar. Amerikalı ŞARKICI KADIN coşkuyla alkışlar. BAKAN ayağa fırlar.)

Uzun süreden beri kendimi bu kadar iyi hissetmemiştim, çocuklar.

(HANS'ı görür.)

O kadar mahzun bakma öyle, dostum. Senin için ne yapabilirim? Senin uğruna her tür kötülüğü yapmaya hazırım. Ha, sahi, sen bir iş istiyorsun. Peki öyleyse, verelim, verelim.

(HANS'ın koluna girer ve onunla odaya yürür.)

Kardeşler, haydi güneşe, özgürlüğe, yeni bir çağa.

(Güler.)

XII. SAHNE

Çelik fabrikasının personel dairesi. Yeni PERSONEL ŞEFİ (erkek) masasının arkasında, HANS masanın önünde oturmaktadır. PERSONEL ŞEFİ, HANS'ı izler. Sessizlik. PERSONEL ŞEFİ bir kağıt parçasından uçak yapıp, uçurur. HANS hemen yerinden kalkıp, kağıttan uçağı yerden alır ve PERSONEL ŞEFİ'nin masasına bırakır. PERSONEL ŞEFİ, HANS'a güvensiz bakar.

PERSONEL ŞEFİ: Ne diye kaldırdınız kağıdı? Bununla neyi kanıtlamak istiyorsunuz? Böyle dalkavukça bir hareketle kendinizi sevdirmek mi istiyorsunuz? Bana rüşvet mi vermek istiyorsunuz? Diğerlerine karşı daha iyi bir konuma mı sahip olmak istiyorsunuz? Sizi çok sevdiğimden yaptığınız hataları görmemezlikten mi geleyim yani? Oldukça şüphe uyandırıcı. Oldukça şüpheli.

(HANS'a güvensiz bakar. Sessizlik. PERSONEL ŞEFİ kağıttan uçağı alıp, tekrar uçurur. Uçak ye-

re düşer. HANS oraya bakar, fakat bu kez yerden almaz PERSONEL ŞEFİ, HANS'a bakar.)

Şimdi ne demek istiyorsunuz? Personel şefinize saygı göstermeye bile gerek duymadığınızı mı? Kendinizden o kadar emin, şüpheli denecek kadar emin olmanızın nedeni, acaba Bakan'dan torpilli olmanızdan mı kaynaklanıyor? Şimdilik getirildiğiniz görevin geçici olduğunu mu belirtmeye çalışıyorsunuz? Daha yüksek mevkilere, örneğin benim işime göz diktiğinizi mi ima ediyorsunuz? Oldukça şüpheli. Hem de çok, çok şüpheli.

(PERSONEL ŞEFİ HANS'a güvensiz bakar. HANS olup bitenleri anlamaz. PERSONEL ŞEFİ'nin yüzü birdenbire değişiverir; güler ve her iki eliyle HANS'ın elini sıkar.)

Kutlarım, yeni kolcumuz sizsiniz. Bakanın bizzat sizin için devreye nasıl girdiğini, bilse bilse ancak şeytan bilebilir, ama başardınız işte. Hakkınızdaki dava düşecek. Fabrikanın sosyal konutlarından biri verilecek size ve memur statüsüne yükseltileceksiniz. Bütün bunlara ne diyorsunuz?

HANS: Ama neden Kolcu.
Çelik işçisiyim ben.
Fırına
geri dönmek istiyorum.

PERSONEL ŞEFİ: Çok ilginç. Yukarı değil, aşağı in-

mek istiyor. Bundan amacınız ne? Beni ve fabrika yönetimini rezil mi etmek istiyorsunuz? İki hafta sonra bakan telefon edip, durumunuz hakkında bilgi almak istediğinde, biz de sizin fabrikadaki en pis işi yaptığınızı söyleyelim, öyle mi? Size doğru düzgün bir iş vermediğimiz için de bakanlıktan fırça yiyelim, öyle mi? Çok akıllıca, çok akıllıca.

HANS: Hayır, ama...

PERSONEL ŞEFİ: Aması ne?

(HANS susar.)

O halde anlaştık. Yeni kolcu sizsiniz. VERİMSİZLER başlığı taşıyan listeler işte burda. Fabrikayı dolaşıp, eski arkadaşlarınızı iş başında denetleyeceksiniz.

HANS: Ama
arkadaşları
iş başında
gözetlemek
iş değil ki.

PERSONEL ŞEFİ: Hem de çok önemli bir iş. Tüm toplum bu işbölümü üzerine kurulu. Birileri çalışıyor, diğerleri denetliyor. Az verim veren, listeye geçiyor. Kim kaytarırsa, kim fazla sigara molası verirse, kim yöneticilere karşı ağzını fazla açarsa listeye geçiyor. İsimlere, isimlere, isimlere gereksinimimiz var bizim. Dolu listelere gereksinimimiz var. Her gün

bir politikacı basında bin veya ikibin işçinin atılacağını haber veriyor. Buna hazırlıklı olmamız gerek. Bu kadar kişi elimizde hazır bulunmalı, anlıyor musunuz?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: Peki çok çalışkan birini ne yapacaksınız? Gönüllü olarak mesai yapan birini?

HANS: Listeye almayacağım.

PERSONEL ŞEFİ: Emin misiniz? Aşırı çalışkanlığıyla bu adam bize neyi kanıtlamak istiyor? Onu işten atma işimizi daha da güçleştirmek mi istiyor? Eşşek gibi çalışarak, alıcı bulmayan daha fazla çelik üretilmesine mi hizmet etmek istiyor? Bizi daha derin bir krize mi sürüklemek istiyor? Şüpheli, listeye hemen. Sistemi kavradınız mı?

HANS: Emin değilim.

PERSONEL ŞEFİ: Uzun süre tuvaletten çıkmayan bir işçi hakkında ne düşünüyorsunuz?

HANS: İshal olmuştur.

PERSONEL ŞEFİ: Olabilir. Bildiğiniz gibi, tuvaletlerde video kameraları yok. Belki de adam komünist gazetelerden birine okuyucu mektubu yazıyordur? Belki de memurların tuvaletinde gerçek tuvalet kağıdı varken, işçilerin tuvaletinde sadece gazete kağıdının bulunması dikkatini çekmiştir? Adama güvenil-

mez. Şüpheli yani, o halde listeye. Başka bir durum. Bir işçi yaralanıyor, pek ağır değil. Kolunda derin bir kesik var diyelim. Ne yaparsınız?

HANS: Fabrika doktoruna götürürüm.

PERSONEL ŞEFİ: Elbette fabrika doktoruna götüreceksiniz. Ama sağlık sistemimizi bu kadar aşırı kullanan biri hakkında ne düşünürsünüz? Sistemin artık neredeyse finansmanı yapılamayacak hale geldiğini bilmiyor mu? Sosyal devletin köküne dinamit mi koymak istiyor bu adam? Listeye alın. Meseleyi kavradınız mı sonunda? Herkes ve her şey şüpheli. Büromda şöyle bir çevrenize bakının, dikkatinizi ne çekiyor?

(HANS çevresine bakınır.)

HANS: Hiçbir şey.

PERSONEL ŞEFİ: Peki ya şu resim?

HANS: Bir ağaç.

PERSONEL ŞEFİ: Evet bir ağaç. Çiçek açmış bir ağaç. Pek şüpheli görünmüyor değil mi?

HANS: Evet, öyle.

PERSONEL ŞEFİ: Öyle mi? Peki neden çiçek açıyor ağaç? Sanatçı bununla bize ne demek istiyor? Bu ağacın çiçek açan son ağaçlardan biri olduğunu mu söylemek istiyor? Bütün ağaçların öldüğünü veya ölmekte olduğunu mu sa-

vunmak istiyor? Sanayi toplumunu sorgulamak mı istiyor? Yeniden inşa çabalarının, ülkemizin kalkınmasının, bir hata olduğuna mı inanıyor? Yazın listeye. Evli misiniz?

HANS: Evet.

PERSONEL ŞEFİ: Ben de.

(HANS'a bir fotoğraf gösterir.)

Karım hakkında ne düşünüyorsunuz?

HANS: Karınız piyano çalıyor.

PERSONEL ŞEFİ: Doğru, gerçekten piyano çalıyor. Akşam eve geldiğimde, piyano çalıyor. Her akşam piyano çalıyor. Bununla bana neyi kanıtlamak istiyor? Kendisi yüce şeyler, sanat için yaşarken, benim, kafasında ekonomi, sayılar ve kariyerden başka bir şey olmayan zevksiz biri olduğumu mu belirtiyor? Yıllardan beri beraber yatmıyoruz. Her gece düzenlediği bu zımbırtıyla benim cinsel açıdan işe yaramaz biri olduğumu mu göstermeye çalışıyor? Gündüz buluştuğu bir sevgilisi mi var? Belki de zamanını ona göre ayarlayabilen bir üniversite öğrencisi? Onunla ne üzerinde konuşuyor acaba? Müzik üzerine mi? Sevsinler. Bu tür ilişkilerin neye benzediğini herkes biliyor. Öğrenci karımm üstüne, karım öğrencinin üstüne çıkıyor. Hayvanlar gibi yapıyorlar. Karım akşam piyano çalışırken, o da ders çalışacağına, cinsel gücünü

arttırmaya çabalıyor. Ne de olsa, beyefendi bursunu alıyor, sosyal devletimiz var ya, yeter. Şimdi karım hakkında ne düşünüyorsunuz? Ya ben? Benim hakkımda ne düşünüyorsunuz? Ben de şüpheli değil miyim?

HANS: Bilmiyorum.

PERSONEL ŞEFİ: Düşünün bir. Kısa süre öncesine kadar bu masanın başında bir kadın oturuyordu. Günaşırı neden kovuldu dersiniz? Bu işi ne diye bana verdiler? Eski personel şefinin sadece kadınlardan hoşlandığını biliyor muydunuz? Belki de yazdığım anonim mektuplarla, müdüriyeti şefin seviciliği konusunda uyardım. Yoksa yeterince işçi çıkarmadığı için mi kovdular onu? Sayın bay, lütfen artık insanın bir cehennem olduğunu kabul edin. Başkalarını saf dışı ettiği sürece ayakta kalabilir insan. Siz de beni safdışı etmek istiyorsunuz, öyle değil mi?

(HANS'a bakar.)

Ama ben sizden önce davranacağım ve ben sizi safdışı edeceğim.

(Bir tabanca çekip, HANS'a yöneltir. HANS elleriyle yüzünü kapatır. PERSONEL ŞEFİ tetiği çeker. Namludan alev çıkar. Tabanca bir çakmaktır.)

Sigara?

(PERSONEL ŞEFİ içtenlikle güler.)

XIII. SAHNE

Bir sosyal konutta. Akşam. Her şey düzenli ve temiz. Masada soğuk büfe; yiyecekler hazırlanmıştır. HANS ekmeğine hardal sürer. ANNA mutfaktan gelir. Hamiledir. Masayı donatır.

HANS: Hatırlıyor musun
Anna
ne demiştim sana bir keresinde?
doksan derece ısıyı tanımış
benim gibi birini
günaşırı
kapı dışarı edemezler.
Tekrar yükseleceğim
demiştim.
Söyledim mi
söylemedim mi
Anna?

ANNA: Ne yapıyorsun orda, Hans?

HANS: Bakın bana
sen diye hitap ettiğinde

her şeyin yoluna gireceğini
anlamıştım.
(yüksek sesle)
Ve yoluna girdi!
Halinden hoşnut musun, Anna?
Tasarladığın gibi mi
her şey?

ANNA: Hardalı masaya koyarız
diye düşünmüştüm.
İsteyen
kendisi alır.

HANS: Yaşamı kastediyorum, Anna?

ANNA: Ne olmuş yaşama, Hans?

HANS: Hoşnut musun, Anna?

ANNA: Hoşnut sayılırım.
(HANS, ANNA'nın başının arkasını tutar.)

HANS: Gerçekten mutlu olup olmadığını
bilmek istiyorum Anna?
Bazen şurdan içeri bakmak
istiyorum.
Artık öylesi hayallerinin
olup olmadığını
görmek istiyorum.
Hâlâ ormanda yürüyüşe
çıkıyor musun?
Hâlâ rüya gemilerini gördüğün oluyor mu?

ANNA: Artık yok böyle hayallerim Hans.

(HANS, ANNA'yı bırakır.)

HANS: Bugünlerde
artık hayallere bile yer yok.
Birayı buzdolabına koymuş muydun, Anna?

ANNA: Evet, Hans.

HANS: Dökümcü ustası
buz gibisini sever en çok.
Kolcu olduğumdan beri
konuşmuyor benimle.
Ama şimdilik sadece.
Değişecek.
Değişecek.
Tanırım
dik kafalı yaşlıyı.
On yıl önce
fabrikaya geldiğimde de
böyleydi.
Benimle
tek kelime bile konuşmadı.
Ama sonra
gözdesi oldum onun.
En sevdiğim oğlum
der hep bana.

ANNA: Arkadaşların nerde kaldı, Hans?
Çoktan burda
olmaları gerekiyordu.

HANS: Meraklanma, Anna.
Gelirler.

Göreceksin, gelecekler.
Hepsinin işlik dolabına
birer davetiye bıraktım.
Davetiyede
yemek ve içki yazılı
içkinin yanına
parantez içinde
sınırsız yazılı.

(HANS güler, ANNA ona bakar.)

ANNA: Gelmeyecekler, Hans.

HANS: Sen çorbanla uğraşsan
daha iyi edersin.

(ANNA mutfağa gider. HANS sürekli saatine bakar. Bir bira alıp, içer. ANNA çorbayla odaya gelir ve tencereyi masanın üstüne koyar. Sessizlik.)

ANNA: Şimdi ne olacak, Hans?

(Sessizlik)

HANS: Çorbayı
tekrar ocağa koy,
yoksa soğuyacak.

(ANNA çorba tenceresini alıp, mutfağa gitmek ister. O an zil çalar. HANS rahat bir nefes alıp, gülümser. ANNA çorbayı tekrar masaya bırakır.)

HANS: Çabuk
masadaki mumları yak.

(ANNA masadaki mumları yakar. HANS giriş

kapısına gidip, kapıyı açar. SHAKESPEARE kapıda beklemektedir. Oldukça sarhoştur, yine de kendini toparlamaya çalışır. Elinde bir buket çiçek vardır. Kendisine "çeki düzen" vermiş olsa da, oldukça perişan bir hali vardır.)

HANS: Shakespeare, sen?
Diğerleri nerde?

SHAKESPEARE: Diğerleri de kim?

HANS: Dökümcü ustası, Ringo
İtalyan, Ursus
neredeler?

SHAKESPEARE: Ha onlar mı?
Sonra gelecekler.

HANS: Neden sonra?

SHAKESPEARE: Birazdan
diyorum canım.

HANS: Shakespeare, dostum
gel içeri.
Anna, bak, kim geldi.
Eski dostumuz Shakespeare.
(SHAKESPEARE yavaşça odaya gelir.)

SHAKESPEARE: *(ANNA'ya)*
İyi günler.
Çok güzel
çok hoş eviniz.
(Çiçekleri ANNA'ya uzatır.)

ANNA: Teşekkür ederim.

(SHAKESPEARE komik bir şekilde eğilir.)

HANS: Ne zahmet ettin,
gerçekten gereği yoktu.
Gel, eski dostum
otur.
Anna, konuğumuz aç.

(ANNA SHAKESPEARE'in tabağına çorba koyar. HANS ona bir dilim ekmek uzatır.)

Ye, Shakespeare, ye.
Yeterince var.
Anlat şimdi.
Görmeyeli nasılsın?
Gördüğün gibi
benim işler yolunda.
Kendi evim değil
ama olsun.
Yatak odası,
oturma odası, çocuk odası
ve başka odalar da var;
girişte bir oda,
erzak odası falan filan işte.
Kirası oldukça düşük.
Oldukça düşük.

(SHAKESPEARE ağzında ekmeği çiğner, ama boğazından bir lokma bile geçmez.)

HANS: Susadın mı Shakespeare?
Neden söylemiyorsun?

Anna, konuğumuz susamış.
Bay Shakespeare'e bir bira.

(ANNA SHAKESPEARE'in önüne bir şişe bira koyar. HANS bira şişesine bakar.)

Bundan değil be Anna,
seçkin bir markadan getir.

(ANNA, şişeyi alıp, mutfak kapısına gider. Başını sallar.)

Değil mi ama, Shakespeare
bugün yeniden doğuşumuzu
kutluyoruz.
Masaya seçkin bir marka
yakışır.

(ANNA, HANS'a bir işaret yapar.)

Hans, lütfen.

(HANS ayağa kalkar.)

HANS: *(SHAKESPEARE'e)*

Patroniçeye karşı
boynum kıldan ince.

(HANS, ANNA'ya doğru gider. Alçak sesle birbirleriyle konuşurlar.)

ANNA: Seçkin marka
dediğin ne Hans?
Sadece bundan var.

HANS: Arkadaşlarıma
en iyi biradan almam

söylemiştim sana.

ANNA: Arkadaşların
gelmeyecek, Hans.

HANS: Göreceksin
gelecekler.

(SHAKESPEARE yavaşça kalkıp sessizce - HANS ve ANNA'ya görünmeden- evden çıkar.)

ANNA: Fabrikada neler olup bitiyor·
bilmiyorum Hans.
Bana bir şey anlattığın yok ki.
Ama kolcu olduğundan beri
çevrede kimse
konuşmuyor benimle.
Eskiden
bir çocuğum olursa
sen yanımda olursan
idare edecek bir gelirimiz olursa
başka insanlara gereksinimim
olmaz diye düşünüyordum.
Şimdi bütün bunlara sahibim,
ama onlara gereksinim duyduğumu
hissediyorum yine de.
Onların
çocuğumun nasıl olduğunu
benim nasıl olduğumu
veya sadece yeni evimizin
nasıl olduğunu
sormalarını o kadar çok istiyorum ki.

Dışarısı çok sessiz.
O kadar kişiyi işten attıklarından beri
kimse kimseyle konuşmuyormuş
gibi geliyor bana.
Gelmeyecekler, Hans.
HANS: Gelmek zorundalar.
Onlara her şeyi
açıklayacağım.
Neden kolcu
olduğumu.
Kendim için değil, Anna
kendim için değil
senin için Anna
ve de çocuk için.
Böyle işte.
Hamile bir kadın
barakada bırakılmaz.
Bunu anlarlar.
Sonra
sizleri listeye
alacağıma
gerçekten inanıyor musunuz
derim onlara.
Herkesi listeye alırım
ama sizi asla.
Ve dökümcü ustası
bana sarılıp diyecek ki:
Oğlum, sana haksızlık
ettiğimi fark ettim.

Aynen böyle olacak.

(ANNA, HANS'a bakar. Sessizlik. Zil çalar.)

HANS: Gerçekten geldiler.

(HANS kapıya koşup, açar. SHAKESPEARE kapıdadır. İçeriye dalar ve HANS'a sarılır.)

SHAKESPEARE: Gel kucağıma, oğlum.
Çıplak
dökümcü ustasıyım ben.

HANS: *(Bağırır.)*
Yeter, Shakespeare!

(HANS, SHAKESPEARE'i iter.)

SHAKESPEARE: Çıplak
dökümcü ustasıyım ben.
Kafam özgür
ve özgür kalacak.
Kendim ve tehlike arasında
havaya gereksinimim var.
Bütün pislikler yukardan gelir.
Başım kokusunu alıyor
ve ben kenara çekiliyorum.

(SHAKESPEARE evde zıplamaya başlar. HANS'ı güldürmeye çalışır.)

HANS: Lütfen, Shakespeare,
yeter, kes artık.

SHAKESPEARE: Dökümcüyüm ben.
Bu cehennemde
doksan derece sıcaklıkta

nihayet bok kokusu yok artık.

HANS: Sen dökümcü değil,
Shakespeare'sin.

SHAKESPEARE: Evlatlarım nerede?
Elimden alıyorlar
bir bir onları.
Hiç düşünmeden
yakılacak bir ağaç dalıyım ben.
Beni listeye yaz, Hans
Fırına gönüllü olarak gidiyorum
Ben çoktan yanmışım.

HANS: Hayır. Hayır.

SHAKESPEARE: Hayır mı?
Hep arkada kalıyorum ben.
Ölümsüzüm ben.
(HANS bağırır. Birden SHAKESPEARE'in gırtlağına sarılır ve onu boğmak ister.)

HANS: Dökümcü usta! Dökümcü ustası!

SHAKESPEARE: *(Nefes almaya çabalar.)*
Ben dökümcü değilim,
Shakespeare'in ben.

HANS: Dökümcü usta!
Sen ölümsüz değilsin!
Seni listeye almamı
emrettiler bana.
Sen gidersen eğer
kalbimizden vurmuş olurlar bizi.

Fırınlar söner,
Fabrika ölür.

SHAKESPEARE: *(Nefes almaya çabalar.)*

Hans. Hans.

(HANS, SHAKESPEARE'i bırakır. SHAKESPEARE yere yıkılır ve nefes almaya çabalar. ANNA ona yardım eder.)

HANS: Dökümcü usta
nasıl inanabilirsin
listeye alacağıma seni?
Hayır, dökümcü usta.
Böyle bir şey yapmam.
Ne yapacağım, biliyor musun?
Kendimi yazacağım
listeye.
Evet, bunu yapacağım.
(Gülümser.)

XIV. SAHNE

Sahne karanlık. HANS rampada durmuş, seyircilere bakar. Üstünde KOLCU'nun siyah mantosu, elinde bir liste vardır. Kendi ismini listeye yazar. Listeyi rampaya bırakır. Liste oyunun sonuna kadar orada kalır. HANS seyircilere sırtını döner. Sahne yavaş yavaş aydınlanır. Birkaç metre yükseklikte, armuda benzeyen bir kazan -yüksek fırın- görünür. Spiral şeklinde bir merdiven, kazan boyunca yükselir. Yukarda bir köprü vardır. Kaynayan çeliğin koyu kırmızı ışığı sahneyi aydınlatır. Bütün oyuncular köprüdedir. Fırının yanında yarışma programının SUNUCU'su ve iki ASİSTAN KIZ, DÖKÜMCÜ USTASI, RİNGO, ilk KOLCU, BAKAN, BAKAN'IN KARISI, kadın PERSONEL ŞEFİ, seks filmi sahnesindeki İŞÇİ, Amerikalı ŞARKICI KADIN, ve URSUS durmaktadırlar. Dönen merdivenin üstünde ise İTALYAN, YUGOSLAV, GARSON KIZ, SHAKESPEARE ve ANNA durmaktadır. Yukarda, köprünün üstünde erkek PERSONEL ŞEFİ dur-

maktadır. HANS birinden diğerine gider. Vedalaşır. Yarışma programının SUNUCU'su HANS'ın elini sıkıp, sırtını sıvazlar.

SUNUCU: Gerçekten çok iyiydiniz. Az kalsın başarıyordunuz.

(HANS gülümser ve devam eder. DÖKÜMCÜ USTASI'nın önünde durur. DÖKÜMCÜ USTASI ondan yüzünü çevirir.)

HANS: Neden gelmedin, dökümcü usta?
Daha bir çocukken
babamı tavanda
asılı gördüğümde
senin ölebileceğini
düşünmüştüm
oysa şimdi biliyorum.
Ama lütfen
ordan aşağı in.
Babam aşağı inmedi, dökümcü usta.
Neden gelmedin, dökümcü usta?

(Sessizlik.)

Neden terk ettin beni?

(HANS gülümser ve devam eder.)

Ringo
benim için bir ayrılık şarkısı çalar mısın?

RİNGO: Kusura bakma, Hans.
İşten ayrıldıktan sonra
klarneti

bin parçaya böldüm.

HANS: Yine de çal.

(RİNGO duraksar, DÖKÜMCÜ USTASI'na bakar. Ardından ellerini ağzına bastırıp, kısa bir melodi çalar. Melodi oldukça güzeldir.)

Teşekkür ederim.

(HANS gülümser ve devam eder. Eski KOLCU'nun önündedir.)

KOLCU: Bak, Hans
yine dans edebiliyorum.

(Dans eder.)

Kolcu olmadığım günden beri
meyhanelerde
ve düğünlerde dans ediyorum.
Bazen dalga geçiyorlar benimle
bazen de yemeğe davet ediyorlar
hatta bazen
para bile veriyorlar.

(HANS gülümser ve devam eder. BAKAN ve BAKAN'IN KARISI önünde durur. BAKAN onunla tokalaşır.)

BAKAN: Duyduğuma göre, fabrikayı terk ediyormuşsunuz? Yazık. Bir şekilde hoşuma gitmiştiniz.

(HANS gülümser ve devam eder. Eski PERSONEL ŞEFİ kadının önünden geçip, gider. Seks filmi sahnesindeki İŞÇİ'nin önünde durur.)

HANS: Seni tanımıyorum.

İŞÇİ: Karınla yattım.

(HANS gülümser ve devam eder. Amerikalı ŞARKICI KADIN'ın önünden geçip, gider. URSUS'un önünde durur. HANS gülümser. URSUS'un yüzünü okşar.)

HANS: Ursus, seni gidi enayi.

URSUS: Eskiden
seviyordum seni.
Kolcu olduğundan beri
buna izin yok.

(HANS gülümser ve devam eder. İTALYAN önündedir.)

HANS: Bana bir öykü
anlatır mısın?

İTALYAN: *(Mahçup gülümser.)*
Çao, Hans.

(HANS gülümser ve devam eder. Dönen merdivenin alt çıkışındadır. YUGOSLAV'ın önünde durur.)

HANS: Hep nefret ettim
senden.
Şimdi
özür dilemek istiyorum.

YUGOSLAV: Ben gemiye bindim bile.
Hiçbirinizle
ilişkim kalmadı artık.

(HANS gülümser ve devam eder. GARSON KIZ'ın önündedir.)

GARSON KIZ: Bir veda birası ister misin Hans?
Şirketten?

(HANS gülümser ve GARSON KIZ'a bir öpücük verir. Yoluna devam eder. SHAKESPEARE'in önündedir. SHAKESPEARE, HANS'a gözlerini diker, HANS ona gülümser.)

HANS: Ne bakıyorsun öyle?
Senle vedalaşmak istiyorum.
Elini
vermeyecek misin bana?

(SHAKESPEARE taş kesilmiş, HANS'ın önünde durur. HANS ona sarılır. SHAKESPEARE yerinden kıpırdamaz. HANS gülümser ve devam eder. ANNA'ya gelir. Elini karısının karnına koyup, gülümsemeye çalışır.)

ANNA: Nereye gidiyorsun, Hans?

(Sessizlik. ANNA, HANS'a sıkıca sarılır.)

Beni de götür, Hans
Beni de götür.

PERSONEL ŞEFİ: *(yukardan)*
Bay Freiberger, formaliteleri
bitirmek istemiyor muyduk?

HANS: *(ANNA'ya)*
Hayatta bir kez olsun
senin gibi

olmak istiyorum.
Gözlerimi kapatıp
bir şeyler düşlemek.
Hayatta neler yapılabileceğini
düşlemek istiyorum.

(Kendini ANNA'dan kurtarıp, dönen merdivenden yukarı çıkar. SHAKESPEARE onun ardından birkaç adım atar. HANS köprüye varır. PERSONEL ŞEFİ'nin yanına dikilir. HANS Kolcu mantosunu üstünden çıkarıp, PERSONEL ŞEFİ'ne verir.)

PERSONEL ŞEFİ: Belgeleriniz. Vergi belgeniz. Karneniz. Maaş bordronuz. Söyleyeceğiniz bir şey var mı? Başka bir arzunuz? Bir sigara belki?

(PERSONEL ŞEFİ, HANS'a bir sigara uzatır. HANS sigarayı alır ve yakar. Sessizlik.)

Kusura bakmayın ama, fazla zamanım yok.

HANS: Öyle mi?

(HANS sigarayı söndürüp, kazanın içine atlar. Yanar. Geriye hiçbir şey kalmaz.)

XV. SAHNE

Sahne, oyunun başında olduğu gibi boştur. SHAKESPEARE sahneye gelir. Boş bira şişeleriyle dolu bir kasayı sahneye sürükler. Sessizlik. Uzun süre seyircilere bakar.

SHAKESPEARE: Her gün daha fazla
insan doğuyor.
Daha fazla
can dökülüyor canlardan
Hâlâ çocuklarının yaralarını
yalıyor analar.
Çocuklarının adımlarını
izliyorlar kesilen nefesleriyle.
Yaşlılar dağların
dibinde geziniyor.
Gençler geliyor dört bir yandan
ve tırmanıyorlar yükseklere.
Bir makine görünüyor
ufukta.
Yaktığı makinenin
dumansız hiçlikte yitiyor.

Sıcak geliyor eski ölümler
sürüp giden yaşama.
(Diz çöküp, kulağını yere dayar.)
Sessiz olalım
lütfen.
Bu tahtaların altından
genç bir ölünün
sesini duyuyorum.
Büyük ölülerse
hep bu tahtaların
üstünde konuştular.
Ölmeden önce
uzun nutuklar
çektiler hepsi de.
Sessiz olalım lütfen.
Burada biri var,
çok şey söylemedi o.
Kitaplarda
adı geçmiyor hiçbir yerde.
Hâlâ altta.
Kardeş, kimsin sen?
(Sessizlik. Sahnenin altındakiyle konuşur.)
Sen askerlerinin başında
ani
ama şerefli
ölen
genç bir ordu komutanı mısın?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Sevgiden nasibini almamış
kendi ölüm şarkısını söyleyen
bir şarkıcı mısın?
Sahneye gel.

(Sessizlik)

Bir sarhoş
bir kadın kahramanı mısın?
Nerde akşam orda sabah
diyen sefa pezevengi misin yoksa?
Ayyaş arkadaşlarınla
kıyak muhabbetlere mi daldın?
Düzensiz yaşamın
seni erken mi götürdü ölüme?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kılıf mı değiştirdin?
Görünce anneleri ağlatan
köpekleri kaçırtan
çocukları hayat boyu
korkutan boğan
bir canavar mıydın yoksa?
Bu kadar tiksinti mi
erken ölümüne neden?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Bir yazar mısın?

Bir şair?
Boynunda bir taş gibi asılı duran
dünyanın ağırlığı mı çekti seni
derinliklerine suların.
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kardeşim
savaş mı kemirdi seni?
Teninle
Saçlarınla
ve adınla?
Üstünde çelenklerin koktuğu
adsızlar mezarında mı yatıyorsun?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Bir sokak köşesinde mi öldün?
Toz ve yağ içinde?
Yağ ve toz içinde?
Üstünde bütün pislikleri
sokakların?
Sahneye gel.

(Sessizlik.)

Kim olursan ol
ister yoksul ister zengin
ister güzel ister çirkin
ister önemli ister önemsiz
sahneye gel.
Burası senin yerin.

(Kulağını yere dayar.)

SHAKESPEARE: Lütfen sükunet
ve de hürmet.
Genç ölü konuşuyor.

(Sessizlik. Kulağını yere koyar. Dinler. Ayağa kalkıp, seyircilere bakar ve omuzlarını kaldırır.)

Bir şey
olduğunu söylüyor.

(Tekrar diz çöküp, sahnenin altındakiyle konuşur.)

Nasıl bir şey?

(Dinler.)

Demirden bir şey mi?
Demirden
çok şey var ama.

(Dinler. Ayağa kalkıp, tekrar omuzlarını kaldırır.)

Eskiden bir insanmış.
Şimdi bir şey.
Demirden.
Daha fazla bilgisi yok.

(-pek etkilenmemiş- Seyircilerle konuşur.)

Bir zamanlar insan olan
bu şey
taban kirişindeki bir çivi mi?
İki kent arasında
bir parça ray mı?

Bir zenginin yatağının başucunda
estetik bir lamba mı?
Kavgalı iki komşu arasında
bir parmaklık, bir tel örgü mü?
Bir kerpeten, bir vagon mu?
Yabancı isimler yazılı
bir kapı tabelası mı?
Deli gibi akan bir ırmakta
köprü direği mi?
Paslanmış bir çatı oluğu mu
yoksa
bir mücevher kutusunun
anahtarı mı?
Gözü bir çan
karnı
bir karoseri mi?
İşlenmek üzere
halen fabrika hangarında
bekleyen bir kalp mi?
Bilinmiyor.

(Birden ağlamaya başlar ve bağırır.)

Bilinmiyor.
Bilinmiyor.
Bilinmiyor.

(Tekrar yavaş konuşur.)

Ben neden hâlâ
bir şey değilim peki?
Herkes yokladı beni

ama kimse dokunmadı bana.

(Şarkı söyler.)

Tam bir şey olacakken
yakaladı kardeşim beni.

(konuşarak)

Ölü bedenin yanında
boş bir ampuldüm.
Horultuların üstünde
sürekli yanan bir lamba.
Ağzıydım
çöküşü yorum bölümünde
betimlenenin.

(Şarkı söyler.)

Tam bir şey olacakken
yakaladı kardeşim beni.

(Bağırır.)

Neden
kafamdaki
plak gibi olamıyorum ben de?
Duygusuz, coşkusuz?

(Bira kasasından ardarda şişeleri alıp, kafasında kırar ve güler.)

SHAKESPEARE: İşte böyle.
Ben çok iyiyim.
Ya siz nasılsınız?

İrkilten sahneler, keskin bir dil ve saldırgan bir biçemle bütünlenen "şok dramaturjisi"... İşte yakın dönem Avusturya tiyatrosunun önemli, önemli olduğu denli de tartışma konusu olan oyun yazarlarından Peter Turrini'nin tiyatrosu.

Tutucu çevrelerin sert karşı çıkış ve eleştirilerine hedef olan oyunları arasında bulunan VERİMSİZLER, yazarın, tüketim toplumunu tam anlamıyla topa tutan sarsıcı eleştiri anlayışının belki en belirgin örneği.

Bu örnekle çağdaş Avusturya tiyatrosu da Yaşayan Drama dizisi içinde yerini almış oluyor.

ISBN 975-363-165-0

9 789753 631655